

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร ผู้วิจัยได้ศึกษาตำรา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
2. การเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. การจัดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
4. สื่อการเรียนรู้
5. การวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้
6. บริบทของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มุกดาหาร
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศสามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจ

ในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1. ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียนแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม
2. ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม
3. ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน
4. ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารแสดงความรู้สึกและ ความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษาชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศมุ่งเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม และค่านิยมที่คาดหวังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับ คือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2544 : 4)

1. มีความมั่นใจในการใช้ภาษาสื่อสารกับชาวต่างประเทศ
2. ใช้ภาษาอย่างมีมารยาท ถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล
3. รักการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและฝึกฝนอย่างจริงจังและคล่องแคล่ว
4. ใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้วิชาอื่นได้
5. ประยุกต์การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานและการพัฒนา

บุคลิกภาพ

6. มีเหตุผลและตรรกะทางความคิด
7. มีวิจารณ์ญาณในการอ่าน การฟัง การพูด การเขียนสื่อความ
8. มีประสิทธิภาพในการสื่อความตามกิจธุระและโอกาสต่างๆ
9. ใช้ภาษาถูกต้องตามแบบแผนวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
10. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการผลิตผลงานทางภาษา

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนไทย เพราะเราจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาอังกฤษตั้งแต่ประถมศึกษาถึงอุดมศึกษาโดยมีเนื้อหาความยากง่ายที่แตกต่างกันไปโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาต้องให้ความสำคัญ

เป็นพิเศษเพราะภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ใช้ในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตนตลอดจนได้ศึกษา วัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและการนำภาษาอังกฤษไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

การจัดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร

1. แนวคิดในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันมีหลายแนวคิด มีทั้งแนวคิดเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร แนวคิดเกี่ยวกับแนวการสอน และแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ แนวคิดทั้ง 3 นี้ มีส่วนช่วยครูผู้สอนในการตัดสินใจวางแผนจัดการเรียนการสอน การคัดเลือกกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน ตลอดจนเลือกสื่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอนที่จะต้องศึกษาทำความเข้าใจเพื่อช่วยให้การสอนของตนเองมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แนวคิดสำคัญที่ครูควรศึกษาทำความเข้าใจมีดังต่อไปนี้ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548 ก : 101 – 128)

1.1 หลักสูตรภาษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Lerner – Centered Language Curriculum) เป็นวิธีที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจและข้อสำคัญ คือ ผู้เรียนสามารถที่จะคิด จะเลือกสิ่งต่างๆ ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน หลักการ ของวิธีการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ วิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นเจ้าของ กิจกรรมการเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ มีครูคอยให้ความ ช่วยเหลือ แนะนำและให้คำปรึกษา

1.2 แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) เป็นการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งมุ่งเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียนจัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ ทำความเข้าใจ จดจำแล้วนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้

1.3 การสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (Language for Specific Purposes) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ กระบวนการ มีความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดเป็นมาตรฐานการเรียนรู้นั้น ครูต้องมีเทคนิค วิธีการในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

1.4 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Learning) การนำศาสตร์หรือความรู้วิชาต่างๆ ที่สัมพันธ์กันนำมาเข้าด้วยกันหรือผสมผสานได้อย่างกลมกลืน เพื่อนำมาจัดเป็นการเรียนการสอนภายใต้หัวข้อเดียวกัน เชื่อมโยงกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการเน้นองค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชา และเน้นการสร้างความรู้ของผู้เรียนที่มากกว่า การให้เนื้อหาโดยครูเป็นผู้กำหนด

1.5 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) การเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีที่ผู้เรียนทำการแก้ปัญหาาร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลุ่ม เพื่อบรรลุเป้าหมายสมาชิกทุกคนจึงช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้เกิดการเรียนรู้และแก้ปัญหาครูไม่ใช่เป็นแหล่งความรู้ที่คอยป้อนแก่นักเรียน แต่จะมีบทบาทเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือจัดหาและชี้แนะแหล่งข้อมูลในการเรียนตัวนักเรียนเองจะเป็นแหล่งความรู้ซึ่งกันและกันในกระบวนการเรียนรู้

1.6 การจัดการเรียนการสอนแบบภาษาที่เน้นเนื้อหา (Content-Based Instruction) เป็นการสอนเพื่อการสื่อสารโดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ เนื้อหาของสารจะไม่สามารถถ่ายทอดได้ถ้าไม่มีภาษา จึงอาจกล่าวได้ว่าภาษาคือตัวนำสาร ภาษาที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารใช้จะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับทักษะในการสื่อสาร ถ้าผู้ส่งสารเลือกใช้ภาษาในการเสนอสารที่เหมาะสมกับผู้รับสาร ในด้านความรู้และทักษะการใช้ภาษา จะทำให้เกิดการรับรู้และเข้าใจตรงกัน ภาษาในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสาร

1.7 การสอนภาษาแบบองค์รวม (Whole Language Approach) เป็นการสอนที่มีกิจกรรมหลากหลาย ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ การสอนต้องตอบสนององวิธีการทำงานของสมอง (Whole Brain Approach) ที่แตกต่างกันและลักษณะของจิตวิทยาที่ต่างกัน

1.8 การเรียนรู้จากการทำโครงการ (Project-Based Learning) เป็นกิจกรรมในเวลาเรียน หรือนอกเวลาเรียนก็ได้ จะทำเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ ซึ่งนักเรียนเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นผลงานที่นักเรียนคิดริเริ่มขึ้นโดยอาศัยเนื้อหาความรู้ ทักษะกระบวนการและวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อค้นคว้าหาคำตอบ

1.9 การเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน (Task-Based Language) เป็นการเรียนการสอนที่เน้นภาระงานเป็นหัวข้อที่ครูทุกท่านพึงปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม รูปธรรมที่กล่าวถึงได้แก่ การบันทึกในรูปของการสังเกตพฤติกรรมหรือแบบประเมินผลตามเนื้อหาสาระของ

การเรียนรู้ ประกอบการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลในรูปแบบต่างๆ ดังจะได้กล่าวในเรื่องของการวัดและประเมินผลต่อไป

1.10 การสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) คือ การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด

1.11 วิธีการสอนด้วยการตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response) การนำทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพฤติกรรมมาใช้กับเทคโนโลยีการศึกษานี้จะใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนให้เข้ากับลักษณะดังต่อไปนี้คือ

- 1.11.1 การเรียนรู้เป็นขั้นเป็นตอน (Step by Step)
- 1.11.2 การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้เรียน (Interaction)
- 1.11.3 การได้ทราบผลในการเรียนรู้ทันที (Feedback)
- 1.11.4 การได้รับการเสริมแรง (Reinforcement)

1.12 การเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบไฟร์แมทซิสเต็ม (4 MATS Language System) เป็นการสอนในรูปแบบที่เริ่มมีคนใช้มากขึ้นเพราะความสะดวกง่ายต่อความเข้าใจของครูมากกว่าทฤษฎีใดๆ ที่สำคัญคือ เป็นวิธีที่ผสมผสานกับกลยุทธ์อื่นได้เป็นอย่างดีเช่น อาจนำวิธีนี้มาใช้ร่วมกับการเรียนแบบสหรั่วมใจ (Cooperative Learning) หรือแบบอื่นได้ด้วย ความไม่ยุ่งยากซับซ้อนและประสิทธิภาพของวิธีการสอนเช่นนี้ ทำให้เริ่มมีการวิจัยเพิ่มขึ้น มีบทความหนังสือต่างๆ มากมายกล่าวถึงการเรียนการสอนแบบนี้มากขึ้น จนในขณะนี้ นักการศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศและนักการศึกษาทั่วไปรู้จักและเข้าใจมากขึ้น

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นเพื่อการสื่อสารโดยใช้วิธีการและกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งมีความสำคัญกับตัวผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ กระบวนการ จดจำแล้วนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ และสามารถพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดเป็นมาตรฐานการเรียนรู้

2. กระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

การที่ครูจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ กระบวนการ มีความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดเป็นมาตรฐาน

การเรียนรู้ นั้น ครูต้องมีเทคนิค วิธีการ ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม สำนักพัฒนา
 นวัตกรรมจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปว่า ปัญหา
 ที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ประสบในการจัดห้องเรียนมี 3 ประการ คือ (สำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548 ข : 1 – 3)

- 2.1 การสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียน อยากใช้ภาษาอังกฤษในห้อง
- 2.2 การไม่สามารถจัดบรรยากาศในห้องเรียนได้ตามที่คาดหวัง เพราะวัสดุ
 อุปกรณ์ไม่เหมาะสม ไม่เพียงพอ ผู้เรียนมีระดับความรู้ต่างกัน
- 2.3 การแสดงบทบาทของครูในการสอนห้องเรียนเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรม
 ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เพราะมีการเน้นการสอนเนื้อหามากเกินไป

3. การพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษ

ครูเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตาม
 เป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะ
 จัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพจึงเป็นความสำคัญจำเป็นอันดับต้นที่ต้องดำเนินการอย่าง
 เร่งด่วนและเป็นระบบ จากรูปแบบดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานความสามารถของครูสอนภาษาอังกฤษเพื่อเป็นกรอบและ
 เป้าหมายในการดำเนินงานพัฒนา มีการประเมินความรู้ของครูด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อจัด
 กลุ่มพัฒนาตามระดับความสามารถและความต้องการจำเป็น เมื่อเทียบเคียงกับมาตรฐาน
 หลังจากนั้นได้เริ่มต้นกระบวนการพัฒนาครูภาษาอังกฤษด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งการ
 อบรม สัมมนา จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การฝึกอบรมต่างประเทศ การศึกษาดูงานการ
 จัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนานาชาติ โรงเรียนต้นแบบประเภทต่างๆ โดยมีเครือข่าย
 การพัฒนาระดับต่างๆ ให้ความร่วมมือดำเนินการ เช่น ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอน
 ภาษาอังกฤษ (ERIC) ซึ่งมีในทุกเขตพื้นที่การศึกษา สถาบันอุดมศึกษา สถาบันภาษาทั้งของ
 รัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ

4. การพัฒนาเครือข่าย สถานศึกษาด้านแบบ สื่อ วัสดุและอุปกรณ์

ได้ดำเนินการพัฒนาปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน
 ดังนี้

4.1 จัดตั้งและพัฒนาศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (ERIC) ครอบคลุมเขตพื้นที่การศึกษา พร้อมทั้งจัดตั้งศูนย์เครือข่ายฯ ระดับประถมศึกษา ในระดับอำเภอ เพื่อเป็นศูนย์พัฒนาครูภาษาอังกฤษ และให้บริการสื่อการเรียนการสอนในพื้นที่

4.2 พัฒนาโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทุกสพป.

4.3 จัดสรรอุปกรณ์สำหรับจัดมุมภาษาอังกฤษในโรงเรียนขนาดเล็ก

4.4 จัดสรรงบประมาณให้ทุกโรงเรียนจัดซื้อสื่อการเรียนรู้ ผลิตสำเนาสื่อส่งให้สถานศึกษา

4.5 จัดทำสื่อหลักสูตร ชุดฝึกอบรม คู่มือครู คู่มือการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการสอน เผยแพร่

5. แผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

เริ่มตั้งแต่ปี 2549 แผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพนักเรียนโดยตรง การดำเนินงาน ในปี 2550 จึงมุ่งเน้นที่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนเป็นสำคัญ โดยกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1. เร่งสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาแบบสื่อสารโดยส่งเสริมการจัดอบรม สัมมนาปฏิบัติการสัญจร เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. พัฒนาผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ นิเทศติดตามผลการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างความเสมอภาคในโอกาสการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีคุณภาพ

1. เร่งพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนต้นแบบกลุ่มต่างๆ เช่น โรงเรียนในฝัน โรงเรียนจุฬาภรณฯ ต้นแบบภาษาอังกฤษ รวมถึงสร้างความพร้อมแก่โรงเรียนขยายโอกาส

2. วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในโครงการ EP/Mini EP/ห้องเรียนพิเศษ

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบสื่อสาร

ด้านการพัฒนาหลักสูตร รูปแบบการเรียนรู้ สื่อ และการวัดประเมินผล

1. วิจัยและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และการวัดประเมินผลทางภาษา
2. จัดทำและสำเนาสื่อคู่มือหลักสูตร คู่มือการจัดการเรียนรู้ 4 ช่วงชั้น และคู่มือแนวทางการวัดประเมินผลภาษาอังกฤษเผยแพร่

ด้านการพัฒนาครูภาษาอังกฤษ

จากการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาครูภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ข้างต้น จึงกำหนดแนวทางพัฒนาดังนี้

1. จัดประเมินความรู้ด้านภาษาอังกฤษครูมัธยมศึกษาทุกคนตามแบบทดสอบมาตรฐานสากล เพื่อจัดกลุ่มพัฒนา ดังนี้
  - 1.1 ครูที่ผลประเมินยังไม่ถึงระดับ Intermediate ทุกคน จะเข้ารับการพัฒนาแบบเข้มเพื่อเร่งยกระดับความสามารถสู่ Intermediate ให้ได้ตามเป้าหมาย
  - 1.2 ครูที่ผลประเมินอยู่ในระดับ Advanced และ Intermediate จะเข้าอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมและเข้ารับการประเมินความรู้ด้านการสอน (Teaching Knowledge) เพื่อรับประกาศนียบัตรและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศในวิชาชีพต่อไป
2. คัดเลือกครูที่มีผลประเมินความรู้ระดับ Advanced ขึ้นสูงไปฝึกอบรมหลักสูตรการเป็นวิทยากร ณ สถาบันต่างประเทศเพื่อกลับมาเป็นวิทยากรขยายผลสู่เพื่อนครูในพื้นที่ต่อไป

ด้านการพัฒนาเครือข่าย

พัฒนาศักยภาพของศูนย์ ERIC ศูนย์เครือข่ายและชมรมครูภาษาอังกฤษในพื้นที่เพื่อเป็นเครือข่ายพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้และเพิ่มโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน

1. จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียน โดยสนับสนุนการจัดค่ายภาษาอังกฤษ การประกวดละคร การแข่งขัน ทักษะการพูด การจัด

ทุนแลกเปลี่ยนเข้าศึกษาในโรงเรียน English Program โรงเรียนนานาชาติและสถาบันการศึกษาต่างประเทศ

2. พัฒนาและเผยแพร่สื่อความรู้และสื่อฝึกทักษะภาษาอังกฤษ ทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อ ICT สื่อโทรทัศน์และวิทยุ และสื่อ Online นอกจากยุทธศาสตร์ที่นำเสนอข้างต้นแล้ว ยังมียุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์สภาพและบริบทของตน วางแผนและขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ เพื่อให้การยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนบรรลุผลตามความมุ่งหวังของทุกฝ่ายต่อไป

6. หลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Syllabus)

รูปแบบหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร Johnson (1982) ได้จัดรูปแบบ หลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็น 6 ประเภท คือ (อารีวรรณ เขี่ยมสะอาด. 2545 : 40-41)

6.1 Communicative Syllabus Type 1 : Structural-Functional เป็นรูปแบบที่เน้นโครงสร้างและหน้าที่ของภาษาเป็นหลัก จะเรียนเป็นส่วนๆ เช่น โครงสร้าง - ing จะสามารถเรียนเนื้อหาอะไรบ้างสามารถรายงานได้ว่าใครทำอะไร

6.2 Communicative Syllabus Type 2: Structures-Functions เป็นรูปแบบที่ใช้โครงสร้างเป็นหลักและใช้หน้าที่ของภาษาเป็นบางขณะ จะเหมือนเรียนแบบหมุนวน (Spiral) คือ เรียนแล้วเรียนอีกแต่เพิ่มความยากของเนื้อหา

6.3 Communicative Syllabus Type 3 : Variable Focus เป็นรูปแบบที่แบ่งตามระดับชั้นจะจัดเนื้อหาเรียนจากง่ายไปหายาก

6.4 Communicative Syllabus Type 4 : Functional เป็นรูปแบบที่เน้นด้านอาชีพหมายถึงผู้เรียนมีวัตถุประสงค์ที่จะเรียนโดยเฉพาะ สามารถนำไปประกอบอาชีพได้

6.5 Communicative Syllabus Type 5 : Fully Notional เป็นรูปแบบที่ให้ผู้เรียนเรียนตามความต้องการของตนเอง ลักษณะบทเรียนจะเป็นหัวข้อ (Themes)

6.6 Communicative Syllabus Type 6 : Fully Communicative เป็นรูปแบบที่เรียนมีความรู้ด้านภาษาอังกฤษพอสมควรและใช้สอนภาษาแก่บุคคลบางกลุ่มโดยเฉพาะ เช่น เขมรอพยพ เป็นต้น

7. หลักการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)

Morrow (1981 : 142) ได้กล่าวถึงหลักการของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารว่ามีทั้งหมด 5 หลักการ คือ

หลักการที่ 1 มีจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน หลักการนี้กล่าวว่าการเรียนใดๆ หรือการทำกิจกรรมใดๆ ก็ตาม ต้องมีจุดประสงค์และเป้าหมายที่แน่นอน และต้องเป็นสิ่งที่นักเรียนต้องการจะเรียนรู้ในภาษาต่างประเทศนั้น เช่น ต้องการให้นักเรียนสามารถอ่านคำแนะนำ เขียนจดหมาย จองห้องพักโรงแรม ฟังการพยากรณ์ อากาศได้เข้าใจ หรือสามารถถามทิศทางได้นอกจากนี้กิจกรรมต่างๆ ที่ครูให้นักเรียนทำ แม้แต่การฝึกฝน รูปแบบของภาษา ก็สามารถจัดอยู่ในมิติของการสื่อสารได้ ถ้าสามารถตอบตัวเองได้ว่าทำไมถึงทำ สามารถที่จะนำสิ่งนั้นไปเชื่อมโยงกับงานปฏิบัติเพื่อการสื่อสาร (Communicative Task) ได้เพราะเป็นสิ่งที่มีโอกาสเกิดขึ้นจริงในสถานการณ์ของภาษาต่างประเทศนั้น

หลักการที่ 2 ให้ความสำคัญกับความสามารถโดยรวม มากกว่ารายละเอียดปลีกย่อย หลักการนี้ถือว่าการแยกสอนภาษาเป็นส่วนๆ ไม่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้เท่ากับการสอนภาพรวมของภาษาทั้งหมด

หลักการที่ 3 ให้ความสำคัญกว่าเนื้อหา หลักการนี้ถือว่า การจะพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศนั้น จะต้องให้นักเรียนได้ฝึกกิจกรรมที่จำลองกระบวนการสื่อสาร การฝึกรูปแบบต่างๆ ของภาษานั้น ก็ควรอยู่ในลักษณะของกระบวนการสื่อสาร ซึ่ง Morrow ได้แนะนำกระบวนการที่สามารถนำไปใช้ในการฝึกภาษา กระบวนการนี้สามารถจะอยู่เดี่ยวๆ หรือสอดแทรกเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอน กระบวนการเหล่านี้ ได้แก่

1. การหาข้อมูลที่ขาดหายไป (Information gap) การสื่อสารจะเกิดขึ้นเมื่อมีคนสองคนหรือมากกว่านั้น รู้ข้อมูลบางอย่างในขณะที่คนอื่นๆ ไม่รู้ แล้วมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ขาดหายไปจนครบ
2. ทางเลือก (Choice) ผู้เข้าร่วมในการสื่อสารจะมีตัวเลือกที่จะพูดอย่างไรก็ได้ขึ้นอยู่กับความคิดที่เขาต้องการจะแสดง และจะเลือกรูปแบบไวยากรณ์ที่เหมาะสม
3. ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) การที่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างคนสองคน เขาจะต้องมีจุดประสงค์อยู่ในใจแล้วว่า จะสื่อสารกันในเรื่องใด การสื่อสารจึงไม่ได้เกิด

เฉพาะการพูดด้วยกันเท่านั้น แต่ต้องมีเป้าหมายที่ตั้งไว้ด้วย ดังนั้น การสื่อสารจึงรวมถึง ยุทธวิธี และเทคนิคต่างๆ มีการโต้ตอบให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ก็เพื่อให้การ สนทนาบรรลุเป้าหมาย

หลักการที่ 4 เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง หลักการนี้กล่าวว่า ครูต้องเปิด โอกาสให้นักเรียนได้ฝึกกิจกรรมสื่อสาร ในสถานการณ์จริงๆ ด้วย หลังจากที่นักเรียนได้ เรียนรู้วิธีการใช้ภาษาแล้ว การที่นักเรียนอยู่ภายใต้การควบคุมของครูตลอดเวลาไม่ ก่อให้เกิดบรรยากาศการสื่อสารได้แต่ก็ไม่ควรปล่อยให้ นักเรียนฝึกเอง ต้องมีการเตรียม และจัดระเบียบกิจกรรมต่างๆ ไว้เหมาะสม

หลักการที่ 5 ไม่เคร่งครัดกับข้อผิดพลาด หลักการนี้กล่าวว่า ครูไม่ควรที่ จะเคร่งครัดกับข้อผิดพลาดเล็ก น้อยๆ เช่น ใช้รูปแบบไวยากรณ์ผิด ออกเสียงผิด トラバド ที่นักเรียนสามารถสื่อสารได้เข้าใจ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงออก และสร้าง ความมั่นใจในการใช้ภาษาของนักเรียน Morrow ได้กล่าวเสริมว่า หลักการทั้ง 5 ประการนี้ เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การจัดกิจกรรมใดๆ ก็ตาม ที่ทำให้นักเรียน ได้ฝึกการใช้ภาษาที่เป็นจริงแล้ว จะต้องคำนึงถึงหลักการดังกล่าว แนวทางการสอนใดที่ไม่ได้บรรลุหรือคำนึงถึงหลักการทั้ง 5 ประการนี้จะไม่มีความหมาย และ ไม่เป็นการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร

8. การจัดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

Little wood (1990) ได้แบ่งชนิดของกิจกรรมการสอนออกเป็น 2 ชนิดใหญ่ๆ คือ

1. กิจกรรมการสื่อสารตามหน้าที่ของภาษา (Functional Communication Activities) กิจกรรมการสอนภาษาประเภทนี้ มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อที่จะให้นักเรียนได้ใช้ ภาษาที่เขาารู้ เพื่อที่จะสื่อความหมายให้บุคคลอื่นทราบอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดย เน้นหน้าที่ของภาษาที่มีไว้สื่อสารซึ่งกันและกัน ความสำเร็จของผู้เรียนขึ้นอยู่กับ ความสามารถในการสื่อสารในสถานการณ์ปัจจุบัน

2. กิจกรรมที่เน้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction Activities) นอกจากนี้จะเน้นในเรื่องหน้าที่ของภาษาแล้ว ยังมุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตาม บทบาททางสังคม โดยสมมติสถานการณ์ทางสังคมขึ้นให้เหมือนกับสังคมในชีวิตจริง กิจกรรมที่ใช้คือการแสดงบทบาทสมมติ (Role play) เพราะนักเรียนประยุกต์ใช้ได้ ในชีวิตจริง Johnson (1982) ได้กล่าวถึงกิจกรรมที่จัดเพื่อการสื่อสารควรยึดหลัก 5 ประการคือ

1. หลักในการถ่ายโอนข้อมูล (The Information Transfer Principle) คือ ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถนำเอาข้อมูลที่ได้จากการอ่านหรือการฟัง มาถ่ายทอดให้อยู่ในรูปแบบอื่นๆ ทั้งการพูดหรือการเขียน การที่ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนข้อมูลได้นั้นก็ หมายถึงว่าผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่อ่านหรือฟังนั่นเอง

2. หลักในการหาข้อมูลที่ขาดหายไป (The Information Gap Principle) หลักการนี้ยึดหลักที่ว่า การสื่อสารจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเกิดช่องว่างระหว่างข้อมูลขึ้น คือการที่ผู้เรียนต้องอาศัยข้อมูลจากอีกฝ่ายหนึ่งมาทำให้ข้อมูลตนเองสมบูรณ์ขึ้น หลักการนี้ช่วยให้เกิดสถานการณ์สื่อสารที่เป็นจริงช่วยให้เรียนที่จะใช้รูปแบบของภาษามากขึ้น นอกจากนี้ยังมีโอกาสฝึกใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์และเลือกข้อมูลต่างๆ เพื่อสร้างคำตอบให้แก่ผู้สื่อสารด้วย

3. หลักในการเติมข้อมูลสมบูรณ์ (The Jigsaw Principle) เป็นหลักการที่นักเรียนจะได้ทำกิจกรรมแตกต่างกัน อาจมีลักษณะเป็นลูกโซ่ เช่น นักเรียนได้ชิ้นส่วนของภาพแตกต่างกันแต่ทุกคนต้องนำมาประกอบกันให้เป็นภาพที่สมบูรณ์ เป็นต้น หลักการนี้จะใช้กิจกรรมเป็นกลุ่มซึ่งอยู่ในรูปแบบการเน้นงานปฏิบัติ (Task-oriented) หรือการแก้ปัญหา (Problem Solving)

4. หลักในการพึ่งพาอาศัยกันในการทำงาน (The Task Dependency Principle) ยึดหลักการพึ่งพาอาศัยกันในการทำงาน นักเรียนจะต้องทำงานของตนเองให้ดีที่สุด เพื่อว่าเพื่อนจะได้รับข้อมูลที่ถูกต้องไปทำงานของเขาต่อไป

5. หลักในการแก้ไขเนื้อหา (The Correction for Content Principle) หลักการนี้เน้นในเรื่องการแก้ไขข้อบกพร่องของการสื่อสาร ครูจะตรวจสอบว่ากิจกรรมที่นักเรียนทำถูกต้องหรือไม่ Little wood (1990) ได้สรุปความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อการสื่อสารว่ามีส่วนช่วยในการเรียนรู้ภาษาดังนี้

5.1 เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในลักษณะที่เต็มสมบูรณ์ (Total skills) ไม่แบ่งมาฝึกเป็นทักษะเดียว กิจกรรมควรเน้นงานปฏิบัติหลายๆ ประเภท และกิจกรรมนั้นต้องเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนด้วย

5.2 ช่วยเพิ่มแรงจูงใจของนักเรียน

5.3 ช่วยให้การเรียนรู้ภาษาเป็นไปอย่างธรรมชาติ

5.4 ช่วยสร้างบริบท ซึ่งมีส่วนส่งเสริมสนับสนุนการเรียนภาษา

กล่าวคือเปิดโอกาสสร้างที่สนับสนุนให้ผู้เรียนแต่ละคนพยายามที่จะเรียนรู้ภาษา

จากที่ได้กล่าวมาสรุป จะเห็นว่าการสอนภาษาอังกฤษให้นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารได้นั้น การจัดกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นการสื่อสาร ควรมีลักษณะที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกใช้ภาษาจริงและกิจกรรมการฝึกต้องระบุอย่างแน่ชัดว่าให้นักเรียนทำอะไร เช่น เขียนจดหมาย กรอกใบสมัครงาน เติมนตารางเวลา เป็นต้น

9. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

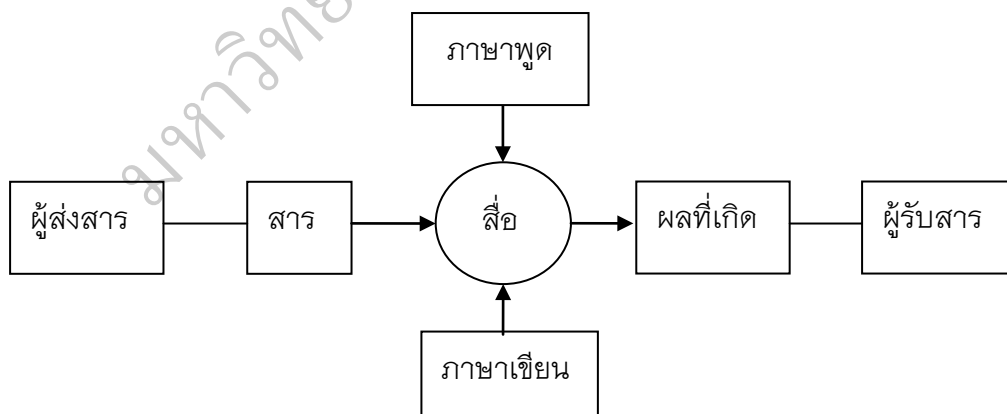
9.1 ความหมายของการสื่อสาร (Communication) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ รัตติยา ภูมิสายคร (2540 : 14) ให้ความหมายว่า การสื่อสารเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมระหว่างสองฝ่าย คือ ผู้ส่งสารและผู้รับสารเพื่อถ่ายทอดข่าวสารจากฝ่ายหนึ่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อการรับรู้และกำหนดที่จะรับรู้ความหมายของเรื่องราวต่างๆ ร่วมกัน ซึ่งอาจจะด้วยภาษาพูด ภาษาเขียนหรือภาษาท่าทาง แสดงออกแทนความคิดของตนเอง เพื่อสื่อสารให้บุคคลอื่นได้รับรู้ความคิดของตนเองนอกจากนี้ยังมีผู้เชี่ยวชาญและนักภาษาศาสตร์ เช่น Campbell (1979 : 28), Savignon (1983 : 40) และ Miller (1987 : 31) ได้ให้ความหมายของการสื่อสารที่สอดคล้องกันว่า การสื่อสารเป็นปรากฏการณ์ทางสังคม ซึ่งหมายถึงการถ่ายทอดข่าวสารจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเป็นกระบวนการรับส่งข่าวสารเพื่อการรับรู้ และในการสื่อสารแต่ละครั้งจะประกอบด้วย ข้อความและการแปลความหมาย ซึ่งอาจเกิดความผิดพลาดขึ้นถ้าผู้ร่วมการสนทนาไม่คุ้นเคย กับสิ่งที่ได้ยินหรือไม่สามารถแยกความแตกต่างของสิ่งเหล่านั้นได้จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการสื่อสารหมายถึงกระบวนการที่มีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ ผู้ส่งสาร ตัวสาร และผู้รับสาร ถือเป็นปรากฏการณ์ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร เพื่อถ่ายทอดข่าวสาร แนวความคิด ความรู้สึก หรือความต้องการจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารเพื่อการรับรู้และกำหนดที่จะรับรู้ความหมายของเรื่องราวต่างๆ ร่วมกัน ซึ่งวิธีส่งสารอาจใช้ภาษาพูด ท่าทาง หรือภาษาเขียนก็ได้

9.2 องค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อสาร องค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อสาร ประกอบด้วย (อรุณี วิริยะจิตรา. 2532 : 50-53, อ้างถึงใน ไพบุลย์ วงศ์ประทุม. 2553 : 32)

9.2.1 ผู้รับสาร – ผู้ส่งสาร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการสื่อสาร ถ้าขาดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแล้วการสื่อสารจะไม่เกิดขึ้น ผู้ส่งสารและผู้รับสาร คือ บุคคลอย่างน้อยสองคนที่มีบทสนทนาร่วมกันอยู่ในกระบวนการสื่อสาร ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทกันได้ ในระหว่างที่มีการสื่อสาร สาร คือ เรื่องราวที่มีความหมายและแสดงออกมาโดยอาศัย ภาษา หรือสิ่งใดก็ตามซึ่งสามารถทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกันได้

9.2.2 พາหะของสารหรือสื่อ หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยถ่ายทอดเรื่องราวที่ผู้ส่งสารต้องการส่งไปยังผู้รับสาร หากขาดสื่อย่อมไม่มีทางที่สารจะถูกถ่ายทอดจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารได้

9.2.3 ผลที่เกิดขึ้น องค์ประกอบของการสื่อสารจะสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อ มีการตอบสนองเกิดขึ้นในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น ความพอใจ ไม่พอใจ เข้าใจ ไม่เข้าใจ เห็นด้วยไม่เห็นด้วย ยอมรับหรือปฏิเสธ อาจจะตรงหรือไม่ตรงตามเจตนาของผู้ส่งสารก็ได้ ผลที่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถและคุณสมบัติต่างๆ ของทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร สื่อที่ใช้ และสถานการณ์ในการสื่อสารเป็นสำคัญซึ่งสามารถแสดงองค์ประกอบและกระบวนการของการสื่อสาร ดังภาพประกอบ 1 (สุมิตรรา อังวัฒนกุล. 2535 : 25 – 30, อ้างถึงใน ไพบูลย์ วงศ์ประทุม. 2553 : 34)

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบและกระบวนการของการสื่อสาร

9.3 แนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

9.3.1 ความหมายของภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไว้ ดังนี้

สุวัฒน์ นิยมไทย และคณะ (2545 : 10,อ้างถึงใน ไพบุลย์ วงศ์ประทุม. 2553 : 35) ได้ให้ความหมายของการสื่อสาร ไว้ว่าการสื่อสาร หมายถึง การถ่ายทอดข่าวสาร ความคิด ทักษะคติ หรืออารมณ์จากบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งไปยังผู้อื่นหรือกลุ่มอื่น โดยใช้สัญลักษณ์ เป็นสำคัญ

ประมะ สตะเวทิน (2535 : 7,อ้างถึงใน ไพบุลย์ วงศ์ประทุม. 2553 : 36) ได้ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ว่าการสื่อสารคือ กระบวนการของการถ่ายทอดสาร (Message) จากบุคคลหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า ผู้ส่งสาร (Source) ไปยังอีกบุคคลหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า ผู้รับสาร (Receiver) โดยผ่านสื่อ (Channel)

กรมวิชาการ (2544 : 6,อ้างถึงใน ไพบุลย์ วงศ์ประทุม. 2553 : 37) ได้ให้ความหมายของภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ ภาษาเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อทำให้เข้าใจ แลกเปลี่ยน นำเสนอข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็น เจตคติ อารมณ์ และ ความรู้สึก ในเรื่องต่างๆ ทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียน ดังนั้น ความหมายของภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึงการใช้ ภาษาอังกฤษ เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ความคิด ทักษะคติ หรืออารมณ์ จากผู้ส่งสารถึงผู้รับสาร ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน

9.3.2 แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

กรมวิชาการ (2544 :15-17,อ้างถึงใน ไพบุลย์ วงศ์ประทุม. 2553 : 38) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษา เพื่อการสื่อสารที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันตามหลักสูตรสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) พุทธศักราช 2544 ไว้ว่า แนวคิดในการสอน ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) เป็นแนวคิดที่เน้นความรู้ ความสามารถในการติดต่อสื่อสารของบุคคลในสถานการณ์ต่างๆ โดยเชื่อว่าการเรียนรู้ภาษาเป็นลักษณะเฉพาะที่ติดตัวมา เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในสมอง และเชื่อว่าภาษาเป็นเรื่องของกฎเกณฑ์มนุษย์จึงต้องมีความรู้ ความสามารถทางภาษาก่อนที่จะแสดงพฤติกรรมทางภาษา มีรายละเอียด ที่สำคัญ ดังนี้

1. ความรู้ความสามารถทางภาษา (Linguistic Competence)

เป็นศักยภาพทางภาษาของบุคคลก่อนจะใช้ภาษาในลักษณะที่ต้องการ เช่น ฟัง พูด อ่าน หรือเขียน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ความรู้เกี่ยวกับภาษา และความสามารถ ที่จะนำความรู้เกี่ยวกับภาษาไปใช้สื่อความหมายได้อย่างเหมาะสมกับ สถานการณ์

2. การแสดงพฤติกรรมทางภาษา (Linguistic Performance) เป็น การนำความรู้ ความสามารถทางภาษาที่บุคคลมีอยู่มาใช้ให้เหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะ หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การแสดงพฤติกรรมทางภาษานี้ จะสะท้อนถึงระดับความรู้ ความสามารถด้านภาษาของบุคคล

ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ครูผู้สอนจึง ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียน ได้รับทั้งความรู้ทางภาษา พร้อมกับ การฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ แล้วนำภาษาไปใช้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับ สถานการณ์ต่างๆ ได้

Finocchiaro (1982 : unpagged) ได้กล่าวถึง จุดประสงค์ของการเรียน การสอนในปัจจุบันว่า เน้นที่การพัฒนาความสามารถในการ สื่อสาร ซึ่งหมายถึงความ เหมาะสมและการยอมรับการใช้ภาษาในสถานการณ์ ทางสังคมที่ใช้ภาษานั้นอยู่แนวการ สอนเพื่อการสื่อสาร เป็นแนวการสอน เพื่อการสื่อสาร ที่รวมทั้งทฤษฎีการสื่อสาร ไวยากรณ์ สถานการณ์และจิตวิทยา มนุษย์ไว้ด้วยกัน นอกจากนี้ยังได้เสนอแนะแนวทางใน การจัดการเรียน การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ไว้ดังนี้

1. ควรวางแผนในการจัดประสบการณ์เรียน ให้แก่นักเรียน อย่างรอบคอบ
2. ควรวางแผนในการจัดสถานการณ์ รวมทั้งอุปกรณ์ที่จะช่วยให้ นักเรียนเข้าใจความหมาย ของเรื่องที่น่าเสนอใหม่อย่างแจ่มแจ้ง
3. ควรจัดบทเรียนแต่ละบทให้มีทั้งการฝึกให้เป็นนิสัย และการฝึกใช้ ภาษาอย่างมีความหมายโดยใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร
4. ควรใช้ภาษาของนักเรียนให้น้อยที่สุด แต่ในบางครั้งก็ควรตัดสินใจ ใช้ภาษาของนักเรียนทันที เมื่อเห็นว่าจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจข้อมูลที่สำคัญ บางประการได้ อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น
5. ควรรู้วิธีการจัดให้นักเรียนฝึกพร้อมกันทั้งชั้น ฝึกเป็นกลุ่มหรือฝึก เป็นรายบุคคล
6. ควรมีความชำนาญในการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกเป็นคู่

7. ควรจัดเตรียมการฝึก บทสนทนา ตลอดจนบทความต่างๆ เพื่อให้บทเรียนมีหลายลักษณะ อันจะช่วยเสริมเนื้อหาในบทเรียนและช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการสื่อสาร

8. ควรมีความคล่องตัวในการเตรียมต้นฉบับ สามารถนำเอาการฝึกในห้องปฏิบัติการ มาประสานกับการจัดกิจกรรมในห้องเรียนได้อย่างเหมาะสม

9. ควรมีความสามารถตัดสินใจได้ว่า นักเรียนในระดับต้นควรจะใช้กิจกรรมการอ่านและกิจกรรมการเขียนอย่างไร

10. ควรจัดเตรียมบทเรียนสำหรับอ่าน ที่จะช่วยให้นักเรียนได้เพิ่มพูนทั้งในด้านความรู้และประสบการณ์

11. ควรจัดกิจกรรมการเขียน ที่จะช่วยเพิ่มพูนความสามารถในการเขียนอย่างอิสระแก่นักเรียน

12. ควรส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ทั้งจาก บทสนทนาและการจัดกิจกรรมอย่างเป็นทางการ

13. ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในชาติ และภาคภูมิใจในตัว เองในขณะที่เรียนรู้

14. ควรเลือกใช้สื่ออุปกรณ์ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและข้อเท็จจริงด้านวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

15. ควรจัดการประเมินผลที่จะทำให้ทราบถึงสัมฤทธิ์ผลของนักเรียน ความต้องการในการจัดสอนซ่อมเสริมในรายบุคคล รวมทั้งประสิทธิภาพ ในการสอนของตัวเองจากแนวการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารดังกล่าวสรุปได้ว่าการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการสอน ที่เน้นการฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษา โดยครูจะเป็นผู้จัดกิจกรรมให้นักเรียน ได้รับประสบการณ์ทั้งในสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริง ให้นักเรียน สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ การสอนจะไม่เน้นหลักไวยากรณ์แต่จะสอดแทรกรูปแบบของไวยากรณ์ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการ ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น จึงมุ่งเน้นที่ความสามารถในการใช้ ภาษาสื่อสารกับผู้อื่น ให้เข้าใจได้อย่างเหมาะสม

9.3.3 หลักการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ได้เข้ามามีบทบาทในสังคมยุคปัจจุบัน โดยเน้นการใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง ผู้เรียนจะต้องสื่อความหมาย ให้ผู้อื่นเข้าใจว่า ผู้พูดมีจุดประสงค์ที่จะพูดเรื่องอะไร

กับใคร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร ผู้สอนทำหน้าที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงออกทางภาษาโดยใช้สถานการณ์เข้าช่วย จึงจะต้องคำนึงถึงความสามารถในการสื่อความหมาย ให้เข้าใจ มีความถูกต้อง เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของสังคมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เน้นการใช้กิจกรรมทางภาษาเป็นสื่อในการสอน โดยมีหลักการดังนี้

1. สอนให้เกิดการเรียนรู้และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ
2. เนื้อหาที่ใช้สอนมีพอสมควรเท่าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. การใช้กิจกรรมทางภาษาเป็นเครื่องมือในการฝึก และถือเป็นหัวใจ

ของการดำเนินการสอน

4. การสอนโดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ครูเป็นผู้ชี้แนะ ส่งเสริมความสามารถในการแสดงออกและการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
5. การสอนเน้นทักษะรวมมากกว่าทักษะเดี่ยว (ทักษะสัมพันธ์) และเน้นพัฒนาการทางภาษา

นอกจากนี้ สุมิตรา อังวัฒน์กุล (2531 : 45) ได้เสนอหลักสำคัญของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ ดังนี้

1. ต้องให้ผู้เรียนรู้ว่ากำลังทำอะไร เพื่ออะไร ผู้สอนจะต้องบอกให้ผู้เรียนทราบถึงความมุ่งหมายของการเรียนการฝึกใช้ภาษา เพื่อให้การเรียน ภาษาเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน ให้ผู้เรียนรู้สึกว่เมื่อเรียนแล้วสามารถ ทำบางสิ่งบางอย่างเพิ่มขึ้นได้ นั่นคือสามารถสื่อสารได้ตามที่ตนต้องการ เช่น ทักษะการอ่าน เมื่อได้เรียนแล้วฝึกไป แล้วผู้เรียนสามารถอ่านคำแนะนำวิธีใช้ อุปกรณ์บางอย่างได้หรือในทักษะการพูดผู้เรียนสามารถพูดถามทางไปสถานที่ที่ต้องการจะไปได้ เป็นต้น
2. การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารต้องใช้หลายๆ ทักษะรวมกัน ผู้เรียนภาษาควรจะได้ทำพฤติกรรมเช่นเดียวกับในชีวิตจริง การสอนในลักษณะบูรณาการ จะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการ สื่อสารได้ดี
3. ต้องให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการใช้ภาษา กิจกรรมควรมีลักษณะที่เหมือนในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ได้จริง ควรให้ ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบทบาทและสถานการณ์ ผู้เรียนต้อง ได้เรียนรู้ความหมายของสำนวนภาษาในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน

4. ต้องให้ผู้เรียนฝึกการใช้ภาษามากๆ นอกจากผู้เรียนต้องทำ กิจกรรมการใช้ภาษาดังกล่าวแล้ว ยังต้องมีโอกาสได้ทำกิจกรรมในรูปแบบ ต่างๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เช่น กิจกรรมที่เป็นงานหมู่ งานเดี่ยว เกม การแก้ปัญหา การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

5. ผู้เรียนต้องไม่กลัวว่าจะใช้ภาษาผิด แนวการจัดการเรียน การสอนเพื่อการสื่อสาร ให้ความสำคัญกับการใช้ภาษามากกว่าวิธีใช้ภาษา ผู้สอนจึงไม่ควรแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียนทุกครั้ง ควรแก้ไขเฉพาะที่จำเป็น ควรให้ความสำคัญในเรื่องความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาเป็นอันดับแรก ภาษาที่ใช้อาจไม่ถูกต้องนัก แต่สื่อความหมายได้

จากหลักการสอนดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ในการจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น ผู้สอนมีหน้าที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน แสดงออกทางภาษาโดยใช้สถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยการฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์จริงที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกใช้ ให้เหมาะสมกับบทบาทและสถานการณ์

การสอนทักษะภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีแนวคิด ดังต่อไปนี้

1. การสอนทักษะการฟัง

การออกแบบกิจกรรมการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง ควรคำนึงถึงสถานการณ์และบริบทโดยเลือกเนื้อหาและออกแบบกิจกรรมที่หลากหลาย น่าสนใจมีข้อควรพิจารณาดังนี้

1.1 สถานการณ์ในการฟัง ควรเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน สถานการณ์จริง การฟังคำสั่งของครู การฟังรายการวิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์

1.2 กิจกรรมในการสอนฟัง แบ่งเป็น 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมก่อนการฟัง (Pre-listening) กิจกรรมระหว่างการฟังหรือขณะสอนฟัง (While-listening) กิจกรรมหลังฟัง (Post-listening) แต่ละกิจกรรมอาจใช้เทคนิค ดังนี้

1.2.1 กิจกรรมก่อนการฟัง (Pre-listening) ผู้เรียนจะฟังได้อย่างเข้าใจต้องมีข้อมูลบางส่วนเกี่ยวกับข้อความที่ฟัง โดยครูผู้สอนอาจใช้กิจกรรมนำให้ผู้เรียนได้มี

ข้อมูลบางส่วนเพื่อช่วยสร้างความเข้าใจในบริบทก่อนการรับฟังสารที่กำหนดให้ เช่น การใช้รูปภาพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะฟัง สนทนา อภิปรายหรือหาคำตอบเกี่ยวกับภาพนั้นๆ การเขียนรายการคำศัพท์ อาจจะทำให้ให้นักเรียนทำรายการคำศัพท์เดิมที่รู้จัก โดยใช้วิธีการเขียนบันทึกคำศัพท์ที่ได้ยินขณะรับฟังหรือการขีดเส้นใต้ การอ่านคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในสารที่จะฟังเพื่อให้ทราบแนวทางว่าจะได้ฟังเรื่องใดเป็นการเตรียมตัวล่วงหน้า

1.2.2 กิจกรรมระหว่างการฟังหรือขณะสอนฟัง (While-listening)

เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในขณะที่ฟังสารนั้นๆ กิจกรรมนี้ไม่ใช้การทดสอบการฟังแต่เป็นการฝึกทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจ

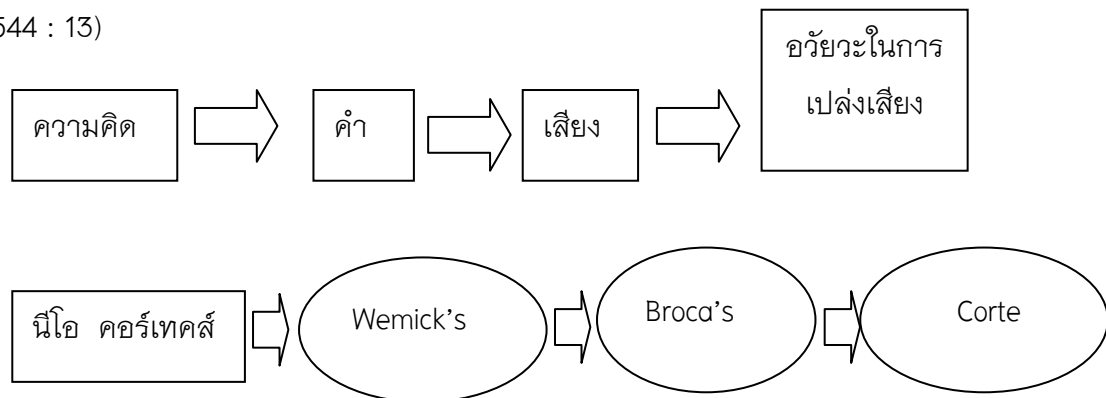
1.2.3 กิจกรรมหลังฟัง (Post-listening) เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียน

ได้ฝึกการใช้ภาษาภายหลังจากที่ได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมระหว่างการฟังแล้ว เช่น อาจฝึกทักษะการเขียนสำหรับผู้เรียนระดับต้นโดยการให้เขียนตามคำบอก (Dictation) ประโยคที่ได้ฟังมาแล้ว เป็นการตรวจสอบความรู้ ความถูกต้องของการเขียนคำศัพท์ ส่วนงานโครงสร้างไวยากรณ์ ของประโยคนั้นๆ หรือฝึกทักษะการพูด สำหรับผู้เรียนระดับสูง

1. กระบวนการพูด

กระบวนการพูดเกิดขึ้น เมื่อเราต้องการพูดสิ่งที่คิดไว้ในใจ ความคิดจะเกิดที่บริเวณนีโอคอร์เทกซ์ เป็นภาษาใจ ที่จะถูกส่งไปที่ Wernicke's Area เพื่อที่จะสรรหาคำในภาษาที่เราจะใช้ เมื่อได้คำที่แสดงความคิดที่เราต้องการแล้ว คำเหล่านี้ก็จะถูกส่งผ่านเส้นประสาทไปยัง Broca's Area เพื่อจัดกลุ่มคำเหล่านี้ เรียบเรียงเป็นรูปประโยคในภาษาที่เราต้องการ จากนั้นสมองจะสร้างคำสั่ง ลำดับของเสียงที่ต้องการใช้ในการสร้างประโยค แล้วส่งไปยังสมองคอร์เทกซ์ ส่วนที่ควบคุมการทำงานของอวัยวะที่ใช้ในการเปล่งเสียง ให้เปล่งออกมาเป็นคำพูดดังภาพประกอบ 2 (สำอาจ ทิรัญบุรณะ.

2544 : 13)

ภาพประกอบ 3 กระบวนการพูด

2. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

2.1 ความหมายของความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

มนุษย์ส่วนมากมีความเห็นว่าความสามารถในการพูดเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเนื่องจากความสามารถดังกล่าวเป็นการแสดงถึงความสำเร็จในการเรียนภาษา ผู้เรียนภาษาจำนวนมากจึงตั้งเป้าหมายแรกของการเรียนภาษา คือ ต้องการพูดภาษานั้นได้ โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ เช่น ปัจจุบันความสามารถในการพูดโดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลภาษาหนึ่ง ถือว่ามีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานธุรกิจ ข้อมูลข่าวสาร และผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนเพื่อนำภาษาไปใช้ประโยชน์ได้คือ ครู ครูต้องมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความหมายของความสามารถในการพูด มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังต่อไปนี้

Bygate & Porter (1991 : 3, อ้างถึงใน ไพบูลย์วงศ์ประทุม. 2553 : 51)

ได้ให้ความหมายของความสามารถในการพูดว่าหมายถึงการที่นักเรียนมีความรู้ในด้านไวยากรณ์ และคำศัพท์ในการพูดสื่อสารกับผู้อื่นได้

Cohen (1994 : 266) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการพูดของนักเรียนว่า หมายถึงการที่ผู้เรียนมีความคล่องแคล่วของการใช้ภาษา สามารถพูดประโยคโดยอาศัยแบบฟอร์มที่กำหนด ไวยากรณ์ คำศัพท์ และพูดประโยคใจความเดียวหรือมากกว่า ในการพูดสนทนาโต้ตอบด้วยสำเนียงที่เจ้าของภาษาสามารถเข้าใจได้ และพูดได้ถูกต้องตามสถานการณ์ทางสังคมสรุปได้ว่า ความสามารถในการพูดหมายถึงความสามารถที่แสดงออกถึงความรู้สึกความคิด ความต้องการของตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เล่าเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยถ้อยคำที่กะทัดรัด ไม่เยิ่นเย้อ สามารถเรียบเรียงคำพูดที่ได้ฟังหรือได้อ่านมาให้เป็นคำพูดของตนเองรวมทั้งสามารถแสดงความคิดเห็นได้คล่องแคล่ว โดยการเลือกใช้สำนวนภาษาพูด รูปแบบไวยากรณ์และคำศัพท์ได้ถูกต้อง มีการออกเสียงคำพูด ออกเสียงสูงต่ำในประโยคทำให้ผู้อื่นเข้าใจในสิ่งที่ตนพูด ทั้งนี้ต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ทางสังคม และเป็นที่ยอมรับของเจ้าของภาษาด้วย

2.2 องค์ประกอบของความสามารถในการพูด

การที่ผู้เรียนจะมีความสามารถในการพูดสื่อสารตามความหมายที่ได้สรุปไปข้างต้นนั้น นักเรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถต่างๆ ซึ่งเป็น

องค์ประกอบสำคัญของการพูดเพื่อการสื่อสาร นักการศึกษาหลายท่านได้สรุปองค์ประกอบของความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารของนักเรียนไว้ ดังนี้

Harris (1990 : 84) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการพูดว่าประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้

1. การออกเสียง (Pronunciation)
2. ไวยากรณ์ (Grammar)
3. คำศัพท์ (Vocabulary)
4. ความคล่องแคล่วของการใช้ภาษา (Fluency)
5. ความสามารถที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจ (Comprehensibility)

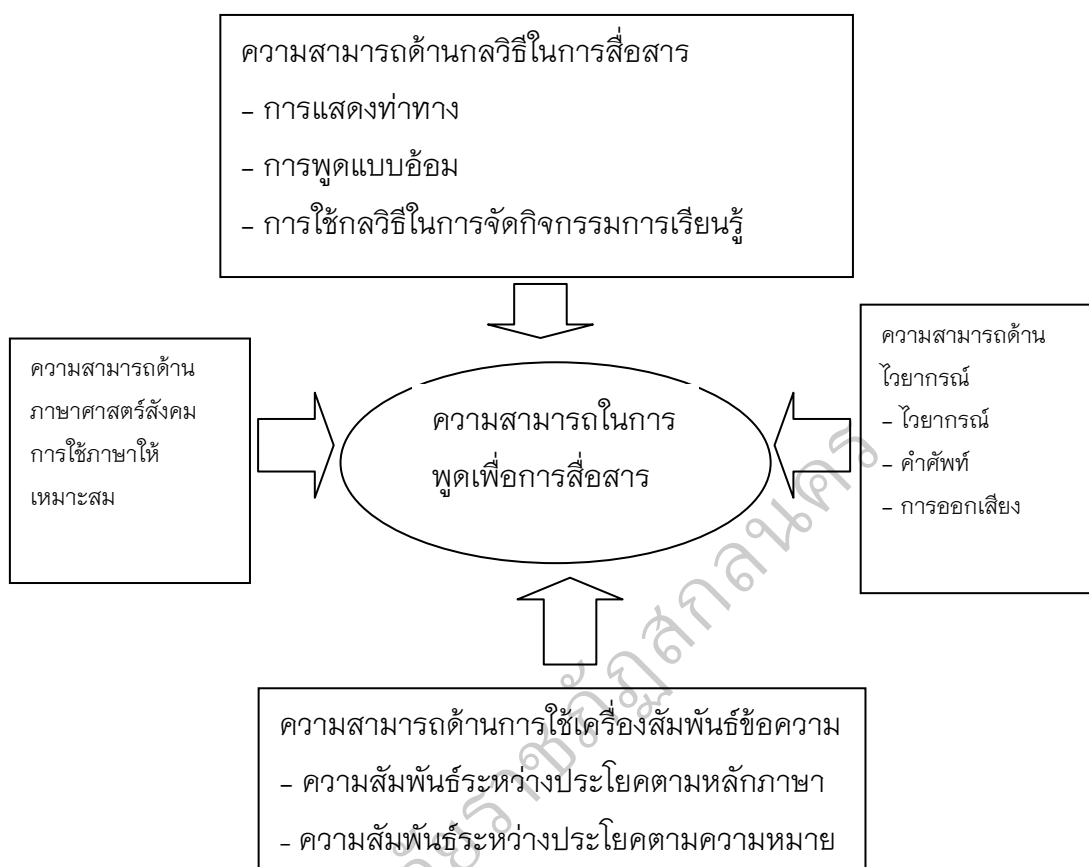
Underhill (1994 : 96) ได้พูดถึงองค์ประกอบของความสามารถในการพูดว่า ประกอบด้วยขอบข่ายต่างๆ ดังนี้

1. ไวยากรณ์ (Grammar)
2. คำศัพท์ (Vocabulary)
3. การออกเสียง, การออกเสียงสูงต่ำและการเน้นเสียง (Pronunciation, Intonation and Stress)
4. รูปแบบต่างๆ และความคล่องแคล่วของการใช้ภาษา (Style and Fluency)
5. เนื้อหา (Content)

อาจกล่าวสรุปได้ว่า องค์ประกอบของความสามารถในการพูดประกอบด้วยความคล่องแคล่วของการใช้ภาษา ความสามารถที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจต่อผู้ฟัง ความสามารถในการสื่อภาษา การออกเสียงที่ถูกต้อง มีเนื้อหาสาระตรงประเด็นที่ต้องการสื่อมีความถูกต้องของการใช้ภาษาที่พอเพียงและหลากหลาย ทั้งทางด้านไวยากรณ์ คำศัพท์และการนำไปใช้ได้ถูกต้องตามสถานการณ์ทางสังคมและเหมาะสมกับผู้ฟัง

2.3 การพูดที่มีประสิทธิภาพ

Scarcella & Oxford (1992 : 73) ได้กล่าวถึงผู้พูดที่มีประสิทธิภาพว่า ผู้พูดควรต้องมีความสามารถในการพูดที่หลากหลาย การที่จะสามารถเปลี่ยนการพูดได้หลากหลายผู้พูดจำเป็นต้องมีความสามารถในด้านต่างๆ ตามแนวคิดของ Canale และ Swain (1980 : 42) ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสาร

จากภาพประกอบ 4 สามารถอธิบายได้ว่าความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารประกอบด้วย

1. ความสามารถด้านไวยากรณ์ (Grammatical Competence)

ความสามารถด้านไวยากรณ์นี้มีได้หมายถึงความสามารถที่จะเข้าใจและใช้ไวยากรณ์ได้เท่านั้น แต่ยังรวมถึงความสามารถในองค์ประกอบทั้งหมดของตัวภาษา ได้แก่ เสียง คำศัพท์ และไวยากรณ์ ความสามารถด้านนี้ทำให้ผู้พูดสามารถใช้และเข้าใจโครงสร้างทางไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้องและปราศจากความลังเล เพื่อช่วยให้เกิดความคล่องแคล่วในการพูด

2. ความสามารถด้านภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Competence)

นอกเหนือจากความสามารถด้านไวยากรณ์แล้ว ผู้พูดที่มีประสิทธิภาพควรจะต้องมีความสามารถทางภาษาศาสตร์สังคมที่สามารถช่วยให้ผู้พูดใช้วาทะพฤติกรรม (Speech Acts) ได้ถูกต้องและเหมาะสม ผู้พูดต้องสามารถเลือกรูปแบบภาษาให้สัมพันธ์กับวาทะพฤติกรรมได้เหมาะสม และผู้พูดยังต้องสามารถพูดสนทนาเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม และเพื่อจุดประสงค์ในการสื่อสาร ผู้พูดที่มีความสามารถทางด้านนี้สามารถใช้ภาษาแตกต่างกันไปตามประเภทของการพูด เช่น การโต้เถียง การอภิปราย และการฟังคำบรรยาย เป็นต้น

3. ความสามารถด้านการใช้ความสัมพันธ์ของข้อความ (Discourse Competence) ผู้พูดที่มีประสิทธิภาพต้องมีความสามารถด้านการใช้ความสัมพันธ์ของข้อความความสามารถด้านนี้ทำให้ผู้พูดสามารถจัดการกับการผลัดเปลี่ยนบทบาทในการสนทนา เปิดและปิดการสนทนา และรักษาการสนทนาให้ดำเนินต่อไป ผู้พูดที่มีประสิทธิภาพต้องรู้จักใช้เครื่องหมายแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประโยค ตลอดจนจำนวนที่ผู้พูดใช้แสดงความคิดเห็น แสดงความสัมพันธ์ของเวลา ระบุสาเหตุ และแสดงความขัดแย้ง

4. ความสามารถด้านกลวิธีในการสื่อสาร (Strategic Competence) นอกเหนือจากความสามารถทั้ง 3 ประการดังกล่าวแล้ว ผู้พูดที่มีประสิทธิภาพควรจะต้องมีความสามารถด้านกลวิธีในการสื่อสาร ซึ่งทำให้ผู้พูดขยายขีดความสามารถในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพถึงแม้ว่าผู้พูดจะยังไม่มีความสามารถด้านไวยากรณ์ที่ดีพอ แต่ผู้พูดก็สามารถใช้กลวิธีในการจัดการกับความบกพร่องเหล่านั้นเพื่อช่วยให้สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้

2.4 ขั้นตอนการสอนทักษะการพูด

Byrne (1990 : 22-99) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสอนทักษะพูดเพื่อการสื่อสารว่าควรแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำเสนอเนื้อหา (The Presentation Stage) เป็นขั้นตอนที่ครูจะต้องให้ความรู้ทางภาษาซึ่งนักเรียนจำเป็นต้องใช้เพื่อเพิ่มความสามารถทางด้านภาษาในขั้นนำเสนอเนื้อหาที่ครูต้องเสนอเนื้อหาในรูปแบบของปริบทการใช้ภาษาต่างๆ เช่น ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องบทสนทนา และให้นักเรียนสังเกต ตลอดจนสรุปกฎเกณฑ์การใช้ภาษาจากเนื้อเรื่องหรือบทสนทนานั้นๆ ขั้นตอนนี้ไม่ควรใช้เวลามาก เพราะการนำเสนอความรู้ในตัวภาษาเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้เป้าหมายสำคัญอยู่ที่ทักษะการใช้ภาษา ครู

ควรสอนให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาเป็นอย่างดีเพราะนักเรียนจะต้องนำความรู้นี้ไปใช้ในการฝึกขั้นต่อไป

2. ขั้นการฝึกฝน (The Practice Stage) หลังจากที่ครูได้นำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของปริบทแล้ว ครูควรจะให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษา การฝึกในขั้นนี้จัดเป็นการฝึกแบบควบคุม โดยครูอาจให้นักเรียนฝึกออกเสียงตามทั้งชั้น การฝึกแบบกลไก การฝึกด้วยตารางเทียบแทน การฝึกแบบเปลี่ยนโครงสร้างประโยค การฝึกที่กล่าวมาเป็นเพียงแต่ให้ผู้เรียนจดจำกฎเกณฑ์ที่ได้ครูควรจัดกิจกรรมการฝึกอย่างมีความหมาย เช่น ใช้เกม รูปภาพ มาเป็นสื่อประกอบและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษา โดยเป็นการใช้ภาษาที่เกิดจากความเข้าใจในขั้นนี้ จุดประสงค์สำคัญอยู่ที่ความถูกต้องในการใช้ภาษาเป็นสำคัญ

3. ขั้นการใช้ภาษา (The Production Stage) ในขั้นนี้ ครูจะทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำหรือผู้ให้คำปรึกษา เปิดโอกาสให้นักเรียนนำความรู้ทางภาษาไปใช้ในการสื่อความหมายได้อย่างเสรี ข้อผิดพลาดต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนในการใช้ภาษาไม่ถือเป็นเรื่องสำคัญถ้าไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในการสื่อสาร เพราะการฝึกในขั้นนี้มีจุดประสงค์เพื่อฝึกความคล่องแคล่วของการใช้ภาษา และความสามารถในการสื่อความหมายเป็นสำคัญ

Harmer (1992 : 50) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารโดยแบ่งขั้นตอนการสอนเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การแนะนำความรู้ทางภาษาใหม่ (Introducing New Language) ในขั้นนี้ครูจะแนะนำกฎเกณฑ์ทางภาษาที่นักเรียนไม่เคยเรียนมาก่อนโดยที่ครูต้องนำเสนอให้นักเรียนเข้าใจถึงความหมาย การใช้ ตลอดจนรูปแบบของโครงสร้างนั้นๆ โดยการนำเสนอควรอยู่ในรูปแบบของปริบทการใช้ภาษา เช่น ใช้สิ่งแวดล้อมรอบตัวนักเรียน เล่าเรื่อง หรือสถานการณ์ เป็นต้น

2. การฝึกภาษา (Practice) ในขั้นนี้ ครูจะให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษา แต่จะเป็นการฝึกแบบควบคุมการใช้ภาษา ตัวอย่างของการฝึกประเภทนี้ได้แก่ การฝึกออกเสียงตามครู กิจกรรมเติมข้อมูลที่ขาดหาย เกม การฝึกพูดเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน โดยใช้โครงสร้างทางภาษาที่เรียนมา หรือกิจกรรมปฏิสัมพันธ์อื่นๆ เป็นต้น

3. กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร (Communicative Activities) ในขั้นนี้ นักเรียนจะได้ฝึกการใช้ภาษาในลักษณะสมจริง นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อิสระมากขึ้น

ตัวอย่างของกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ กิจกรรมการแก้ปัญหา การแสดงบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

2.5 กิจกรรมที่ใช้ในการสอนทักษะการพูด

Finocchiaro & Brumfit (1983 : 183-2, อ้างถึงใน ไพบูลย์วงศ์ประทุม. 2553 : 54) เสนอกิจกรรมที่ใช้ในการสอนทักษะการพูด ดังนี้

1. ให้ตอบคำถาม ซึ่งเพื่อนหรือครูเป็นผู้ถาม
2. บอกให้เพื่อนทำตามคำสั่ง
3. ให้นักเรียนถามหรือตอบคำถามของเพื่อนในชั้น เกี่ยวกับชั้นเรียนหรือประสบการณ์ต่างๆ นอกชั้นเรียน

4. ให้บอกลักษณะวัตถุ สิ่งของต่างๆ จากภาพ
5. ให้เล่าประสบการณ์ต่างๆ ของนักเรียน โดยครูให้คำสำคัญต่างๆ
6. ให้รายงานเรื่องราวต่างๆ ตามที่กำหนดหัวข้อให้
7. จัดสถานการณ์ต่างๆ ในชั้นเรียนให้นักเรียนใช้บทสนทนาต่างๆ กัน
8. ให้เล่นเกมต่างๆ ทางภาษา
9. ให้ได้วาที อภิปราย แสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่างๆ
10. ให้ฝึกการสนทนาทางโทรศัพท์
11. ให้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยแล้วรายงานเป็นภาษาอังกฤษ
12. ให้แสดงบทบาทสมมติ

กรมวิชาการ (2545 : 53-57) ได้ระบุว่า ในการเรียนภาษาอังกฤษ ควรเน้นให้นักเรียนแสดงท่าทางประกอบด้วย เพราะจะทำให้นักเรียนได้ใช้ภาษาในลักษณะที่เป็นธรรมชาติมากที่สุด การสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษต้องสอนคู่กับทักษะการฟัง ซึ่งมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ครูอธิบายสถานการณ์ที่ต้องการฝึกพูดให้นักเรียนฟังจนเข้าใจว่า จะต้องแสดงท่าทางอย่างไร

2. ครูพูดบทสนทนาให้นักเรียนฟังเป็นตัวอย่าง
3. นักเรียนฝึกพูดบทสนทนาพร้อมกันทั้งชั้น
4. นักเรียนฝึกพูดบทสนทนาภายในกลุ่ม
5. ให้นักเรียนอ่านบทสนทนาพร้อมกันเป็นกลุ่มและรายบุคคล

ข้อควรระวังในการสอนทักษะการพูด คือ ครูจะต้องไม่ให้นักเรียนอ่าน

บทสนทนาขณะที่เรียนทักษะการพูดเลยจนกว่านักเรียนจะได้ฝึกพูดในกลุ่มย่อยเสียก่อน เพราะมีฉะนั้นแล้วนักเรียนจะฝึกทักษะการฟังและการพูดไม่ได้เลยหรือได้ก็น้อยมาก ในการสอนพูด ครูอาจจะมีการเตรียมซักซ้อมนักเรียนส่วนหนึ่งเพื่อมาพูดสนทนาและแสดงท่าทางประกอบเพื่อเป็นตัวอย่างก็ได้ในการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารนั้น ความคล่องแคล่วและความถูกต้องในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมายจะเกิดขึ้นในตัวนักเรียนได้ จะต้องอาศัยการฝึกฝนโดยผ่านกิจกรรมการสื่อสาร และให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาอังกฤษได้เสนอแนะกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ ได้แก่ Littlewood (1995 : 22-64, อ้างถึงใน ไพบูลย์วงศ์ประทุม, 2553 : 56) ได้เสนอรูปแบบกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมเพื่อการสื่อสารตามหน้าที่ทางภาษา และกิจกรรมเพื่อการปฏิสัมพันธ์ในสังคม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. กิจกรรมเพื่อการสื่อสารตามหน้าที่ทางภาษา แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1.1 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลในวงจำกัด ได้แก่

1.1.1 กิจกรรมการเลือกรูปภาพจากชุดรูปภาพที่กำหนดให้

กิจกรรมนี้แบ่งนักเรียนเป็น A และ B A จะมีชุดรูปภาพแต่ B จะมีเพียง 1 รูปภาพ ซึ่ง A จะต้องค้นหาว่าภาพที่ B มีอยู่นั้นเป็นภาพใด

1.1.2 กิจกรรมการจับคู่ กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมกลุ่ม แต่ละกลุ่มมีสมาชิก จำนวน 5 คน สมาชิก 4 คน ในกลุ่มจะได้รับภาพคนละ 1 ใบยกเว้นสมาชิกคนที่ 5 จะมีภาพที่เหมือนกับสมาชิกคนหนึ่ง ใน 4 คน สมาชิกคนที่ 5 จะต้องพยายามถามเพื่อนในกลุ่มจนกระทั่งทราบว่าใครมีภาพที่เหมือนกับภาพของตนทุกประการ

1.1.3 กิจกรรมการหาลำดับที่ และตำแหน่งที่ตั้ง กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมคู่ A จะมีรูปภาพที่จัดลำดับไว้แล้วอย่างถูกต้อง ส่วน B จะมีรูปภาพชุดเดียวกัน แต่ไม่ได้ลำดับไว้ B จะต้องถาม A เพื่อให้ A บอกตำแหน่งที่ตั้ง จนกระทั่ง B สามารถจัดลำดับภาพได้ถูกต้องเหมือนกับภาพของ A

1.1.4 กิจกรรมการหาข้อมูลที่หายไป กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมคู่ นักเรียน 2 คนได้รับตารางข้อมูลที่ยังไม่สมบูรณ์ คนละ 1 ชุด ต่างฝ่ายต่างต้องถามและตอบกันเพื่อหาข้อมูลที่ขาดหายไป แล้วเขียนข้อมูลที่รับลงในตารางของตนให้ครบถ้วน

1.1.5 กิจกรรมการค้นหาความลับ กิจกรรมนี้จัดได้หลายแบบ เช่น เกม 20 คำถาม หรือการทายอาชีพ ซึ่งนักเรียนคนหนึ่งจะมีข้อมูลที่ถือว่าเป็น

ความลับ และนักเรียนคนอื่นๆ ในชั้นเรียน หรือในกลุ่มจะต้องพยายามถามคำถามเพื่อค้นหาความลับนั้น

1.2 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลในวงกว้าง ได้แก่

1.2.1 กิจกรรมการสื่อสารเกี่ยวกับรูปแบบหรือรูปภาพ กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมคู่ A ได้รับวัสดุแล้วนำมาจัดวางให้เป็นรูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง B ได้รับวัสดุอีกชุดหนึ่งซึ่งเหมือนกับของ A จากนั้น A และ B จะต้องสื่อสารกันให้เข้าใจจนกระทั่ง B สามารถจัดวางวัสดุเหล่านั้นได้ในรูปแบบเดียวกันกับของ A

1.2.2 กิจกรรมการสื่อสารเกี่ยวกับแบบจำลอง กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมคู่หรือกิจกรรมกลุ่มก็ได้ A สร้างแบบจำลองของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ใช้ของเล่น Lego ส่วน B มีชิ้นส่วนของแบบจำลองนั้นเช่นเดียวกัน B จะต้องพยายามใช้ชิ้นส่วนนั้นมาสร้างเป็นแบบจำลองให้เหมือนของ A โดยพยายามทำตามคำแนะนำของ A

1.2.3 กิจกรรมการค้นหาความแตกต่าง กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมคู่ A และ B จะได้รับรูปภาพ คนละ 1 ใบ ซึ่งรูปภาพของแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ทั้ง A และ B จะต้องสนทนากันเพื่อหาจำนวนของความแตกต่างในภาพและแตกต่างกันอย่างไร

1.2.4 กิจกรรมการไปตามทิศทางที่บอก กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมคู่ A ได้รับแผนที่ซึ่งมีตำแหน่งที่ตั้งอาคารสถานที่ ส่วน B มีแผนที่ซึ่งไม่ได้ระบุอะไรไว้ A จะต้องสื่อสารกับ B เพื่อบอกทางให้ B ไปยังตำแหน่งที่ตั้งของอาคารสถานที่นั้นได้

1.3 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลและหาข้อสรุปจากข้อมูล ได้แก่

1.3.1 กิจกรรมการลำดับเรื่องราว กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะมีรูปภาพคนละ 1 ใบ และสมาชิกแต่ละคนจะต้องพลัดกันเล่าเรื่องตามรูปภาพของตน โดยปราศจากการดูรูปภาพของผู้อื่น หลังจากนั้น สมาชิกทุกคนต้องช่วยกันเรียงลำดับเรื่องราวที่ได้ฟังให้ถูกต้อง

1.3.2 กิจกรรมการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหา กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมคู่ A มีข้อมูลบางส่วนซึ่งอาจเป็นข้อมูลของตารางกำหนดเวลาของขบวนรถไฟสายต่างๆ ที่เดินทางจากสถานีที่ X ไปยังสถานีที่ Y และ B จะมีข้อมูลของตารางรถไฟที่กำหนดเวลาจากสถานี Y ไปสถานี Z ทั้ง A และ B จะต้องสนทนากันเพื่อหาทางแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางระหว่าง 2 สถานีนี้ เช่น หาสายรถไฟที่เดินทางจาก X ไป Z โดยใช้เวลาน้อยที่สุด

1.4 กิจกรรมการหาข้อสรุปจากข้อมูล ได้แก่

1.4.1 กิจกรรมการแก้ปัญหา เช่น ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อสร้างแผนการเดินทางในลอนดอนเป็นเวลา 1 วัน โดยคำนึงถึงความสนใจของสมาชิกทุกคนในกลุ่มหรือการสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการซื้อของขวัญให้กับเพื่อนในชั้นเรียนโดยคำนึงถึงความชอบและจำนวนเงินที่สมาชิกในกลุ่มมี กิจกรรมประเภทนี้จัดเป็นกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ที่นักเรียนทุกคนจะได้รับข้อมูลที่เหมือนกัน จึงไม่จำเป็นต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลกันดังเช่นกิจกรรมที่ผ่านมา แต่นักเรียนจะต้องร่วมกันอภิปราย และประเมินเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับเพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจ หรือหาทางแก้ไขปัญหา

2. กิจกรรมเพื่อการปฏิสัมพันธ์ในสังคม กิจกรรมประเภทนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกภาษาตามหน้าที่ทางภาษา และให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาให้ถูกต้อง และเหมาะสมกับสถานการณ์ และบริบทของการใช้ภาษา การจัดกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่

2.1 การใช้ห้องเรียนเป็นบริบททางสังคม มีแนวทางในการจัด ดังนี้

2.1.1 การใช้ภาษาต่างประเทศในการจัดการในชั้นเรียน

2.1.2 การใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อกลางในการสอน

2.1.3 การจัดบทเรียนที่มีการสนทนา หรืออภิปรายความคิดเห็น

เป็นภาษาต่างประเทศ

2.1.4 การจัดให้นักเรียนได้ฝึกพูดบทสนทนา หรือแสดงบทบาทสมมติโดยใช้หัวข้อเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ต่างๆ ในโรงเรียน

2.2 การใช้สถานการณ์จำลอง และการแสดงบทบาทสมมติ สามารถให้นักเรียนทำกิจกรรม ดังต่อไปนี้

2.2.1 การแสดงบทบาทสมมติตามตัวชี้แนะที่เป็นบทสนทนา การแสดงบทบาทสมมติแบบนี้ นักเรียนจะต้องผลัดเปลี่ยนกันพูดตามตัวชี้แนะที่เป็นบทสนทนาตามบัตรที่กำหนดบทบาทที่ตนได้รับ

2.2.2 การแสดงบทบาทสมมติตามตัวชี้แนะที่เป็นข้อมูล การแสดงบทบาทสมมติแบบนี้ นักเรียนจะได้รับบัตรที่กำหนดบทบาท โดยในบัตรนั้นจะกำหนดจุดมุ่งหมายและตัวชี้แนะที่เป็นข้อมูลสั้นๆ ในสิ่งที่ต้องพูด เช่น ตารางข้อมูลต่างๆ จากนั้นนักเรียนจะต้องแสดงบทบาทสมมติตามบัตรบทบาทนั้นๆ

2.2.3 การแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์และเป้าหมายที่

กำหนดการแสดงบทบาทสมมติแบบนี้ นักเรียนจะได้รับบัตรที่กำหนดบทบาท โดยในบัตรนั้นจะเป็นสถานการณ์ และเป้าหมายในการสนทนาซึ่งกำหนดไว้อย่างกว้างๆ นักเรียนมีโอกาสที่จะเลือกใช้ภาษาในการปฏิสัมพันธ์ได้มากขึ้น

2.2.4 การแสดงบทบาทสมมติในรูปของการโต้วาที หรือการอภิปรายการแสดงบทบาทสมมติแบบนี้ นักเรียนจะได้รับบัตรที่กำหนดบทบาท โดยในบัตรนั้นจะเป็นสถานการณ์ที่นักเรียนจะต้องโต้วาที หรืออภิปราย และกำหนดข้อมูลที่เป็นต่อการอภิปรายนักเรียนจะต้องตัดสินใจ หรือหาข้อสรุปโดยการลงคะแนนเสียง

2.2.5 สถานการณ์จำลอง เป็นกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้สถานการณ์ที่จำลองขึ้นให้เหมือน หรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และเป็นการจัดกิจกรรมที่นักเรียนไม่เพียงแสดงตามบทบาทที่กำหนดเท่านั้น แต่จะต้องใช้ประสบการณ์ของตนเอง มีการตัดสินใจ และแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่างๆ

2.2.6 การแสดงสด เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนแสดงละครจากเรื่องที่ไม่มีการเขียนบทละคร โดยที่ครูจะต้องสร้างสถานการณ์ที่เป็นตัวกระตุ้นให้แปลความ และแสดงความต้องการของนักเรียนแต่ละคน โดยครูอาจจะกำหนดบุคลิกภาพ และลักษณะของนักเรียนแต่ละคนแต่ไม่กำหนดเป้าหมายในการสื่อสารที่แน่นอน

2.6 หลักในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

ครูควรมีหลักการในการจัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสารเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดและได้มีผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาได้กล่าวถึงหลักในการจัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

Scarcella & Oxford (1992 : 155-156) ได้กล่าวถึงหลักในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูด ดังนี้

1. ให้โอกาสนักเรียนในการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและเจ้าของภาษา เพื่อช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษ นักเรียนควรได้เห็นรูปแบบที่หลากหลายจากสื่อภาพยนตร์ จากนักท่องเที่ยว จากการสนทนาโดยเพื่อน และจากการเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้ ครูควรจัดกิจกรรมคู่และกิจกรรมกลุ่มย่อย เพราะกิจกรรมดังกล่าวจะเป็นการเพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนอย่างมีความหมาย และให้โอกาสนักเรียนได้พูดภาษาอังกฤษ

2. ควรจัดกิจกรรมที่ฝึกทั้งความคล่องแคล่วและความถูกต้อง

ในการพัฒนาให้นักเรียนพูดด้วยความถูกต้องนั้น ครูควรให้โอกาสนักเรียนในการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีความสามารถเหนือกว่า และครูควรสอนให้นักเรียนรู้ถึงโครงสร้างทางภาษา และทักษะเฉพาะที่ต้องใช้ในการพูด และในการพัฒนาให้นักเรียนเกิดความคล่องแคล่วในการพูดนั้น ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์การสื่อสารที่เป็นจริง

3. นักเรียนควรได้ฝึกกลวิธีในการพูด ครูสามารถสอนนักเรียนให้ใช้กลวิธีในการพูดผลัดเปลี่ยนบทบาทการสนทนา และการพูดขัดจังหวะ การพูดขอความกระจ่าง การพูดขอร่องให้ผู้อื่นพูดซ้ำ วิธีการขอร้องให้พูดช้าลง วิธีการขอคำอธิบาย วิธีการขอเวลาเพื่อใช้ในการคิด วิธีการเปลี่ยนหัวข้อเรื่องที่พูด วิธีการให้ความสนใจเพื่อให้การสนทนาดำเนินต่อไป เป็นต้น

Brown (1994 : 268–270) ได้เสนอหลักการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในการสอนทักษะการพูด ดังนี้

1. ควรจัดกิจกรรมที่สนองความต้องการของผู้เรียน ควรเริ่มเน้นที่ความถูกต้อง การมีปฏิสัมพันธ์ ความหมาย และความคล่องแคล่ว กิจกรรมจะต้องช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ทางภาษา และได้ฝึกใช้ภาษา ครูต้องไม่ทำให้นักเรียนรู้สึกเบื่อหน่ายโดยการให้นักเรียนทำกิจกรรมฝึกซ้ำๆ

2. การสร้างแรงจูงใจภายใน ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนสร้างเป้าหมายปลายทางและความสนใจเพื่อ ความต้องการความรู้ เพื่อสถานภาพ เพื่อการประสบความสำเร็จในความสามารถ เพื่อตนเอง ครูควรช่วยให้นักเรียนมองเห็นถึงประโยชน์ของกิจกรรม โดยการบอกถึงจุดประสงค์ในการทำกิจกรรมนั้นๆ

3. กระตุ้นการใช้ภาษาที่สมจริงในบริบทที่มีความหมาย ครูควรสร้างบริบทที่สมจริงและการมีปฏิสัมพันธ์อย่างมีความหมาย

4. ให้ข้อมูลป้อนกลับและการแก้ไขข้อผิดพลาดที่เหมาะสม

5. ใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์ระหว่างการพูดและการฟัง

กิจกรรมปฏิสัมพันธ์จำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับทักษะการพูดมักเกี่ยวพันกับทักษะการฟัง ครูควรบูรณาการทักษะทั้งสองซึ่งสามารถส่งเสริมซึ่งกันและกัน

6. ให้โอกาสนักเรียนในการเริ่มต้นการสื่อสาร โดยที่ปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนทั่วไปมักเกิดจากการเริ่มต้นทางภาษาของครู และนักเรียนมักถูกวางเงื่อนไขให้พูดเมื่อได้รับการพูดด้วย ความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารส่วนหนึ่งคือ ความสามารถ

ในการริเริ่มการสนทนาการเสนอหัวข้อในการพูด ถามคำถาม ควบคุมการสนทนา และเปลี่ยนเรื่องพูด ดังนั้นครูควรให้โอกาสนักเรียนในการเป็นผู้ริเริ่มการใช้ภาษา

2.7 กิจกรรมที่ใช้ในแบบสอบและการประเมินผลความสามารถในการพูด
ภาษาอังกฤษกิจกรรมการทดสอบทักษะพูด

Heaton (1990 : 59) ได้เสนอกิจกรรมการทดสอบทักษะพูด ดังนี้

1. การออกเสียง (Pronunciation)
  - 1.1 การอ่านออกเสียง (Read Aloud)
  - 1.2 การเล่าเรื่องซ้ำ (Re-telling Stories)
2. การใช้ภาพ (Using Pictures)
  - 2.1 ภาพเพื่อการบรรยาย (Pictures for Description)
  - 2.2 ภาพเพื่อการเปรียบเทียบ (Pictures for Comparison)
  - 2.3 การพูดลำดับภาพ (Sequences of Pictures)
  - 2.4 ภาพกับวงคำพูดสนทนา (Pictures with Speech Bubbles)
  - 2.5 แผนที่ (Maps)
3. การสัมภาษณ์ปากเปล่า (Oral Interview) เป็นการทดสอบ

ความสามารถในการพูดที่ดีมาก โดยการถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อ งานอดิเรก สิ่งที่ชอบทำ สิ่งที่ไม่ชอบทำมีสิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ

3.1 การถามคำถาม (Asking Questions) ไม่เน้นการถามคำถามควรเป็นบรรยากาศของการสนทนา

3.2 การให้คะแนน (Marking) ไม่ควรให้คะแนนต่อหน้านักเรียนเพื่อลดความตื่นเต้นและความเครียด

3.3 การทดสอบนักเรียนเป็นคู่ (Testing Students in Pairs) จะช่วยลดความเครียดให้กับนักเรียนเป็นอย่างดี

Wier (1993 : 46-63) ได้เสนอกิจกรรมการทดสอบทักษะพูด ดังนี้

1. รูปแบบทางอ้อม (Indirect Format) ได้แก่
  - 1.1 การพูดซ้ำประโยค (Sentence Repetition)
  - 1.2 การพูดเกี่ยวกับสถานการณ์ลงในแถบเทปบันทึกเสียง

(Mini-Situation On Tape)

1.3 การถ่ายโอนข้อมูล / การเล่าเรื่องจากภาพชุด

(Information Transfer : Narration on a Series of Pictures)

2. รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน (Interaction Student with Student Format) ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ขาดหายไป (Information Gap Activities)

3. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับผู้ทดสอบ (Interaction Student with Examiner) ได้แก่

3.1 การสัมภาษณ์แบบอิสระ / การสนทนา

3.2 การสัมภาษณ์แบบควบคุม

3.3 การแสดงบทบาทสมมติ

3.4 การแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ขาดหายไประหว่างผู้เรียนกับผู้ทดสอบ

Cohen (1994 : 262–276) ได้เสนอกิจกรรมการทดสอบทักษะพูดโดยใช้การสัมภาษณ์ ดังนี้

1. การพูดซักถามข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว (Interview)

2. การบอกทาง (Giving Direction)

3. การบรรยายรายละเอียดของภาพ (Detailed Description)

4. การพูดลำดับภาพชุด (Picture Sequence)

5. การพูดจากหัวข้อเรื่อง (Topic Discourse)

6. การพูดเพื่อควบคุมสถานการณ์ต่างๆ (Situations)

Ur (1996 : 125–128) ได้เสนอกิจกรรมการทดสอบทักษะพูด ดังนี้

1. การบรรยายภาพ (Describing Pictures)

2. การบอกความแตกต่างระหว่างภาพ (Pictures Differences)

3. การหาสิ่งที่เหมือนกัน (Things in Common)

4. รายการช้อปปิ้ง (Shopping List)

5. การแก้ปัญหา (Solving Problem)

จากที่ได้กล่าวมาพอสรุปได้ว่ากระบวนการพูดภาษาอังกฤษผู้พูดจะต้องรู้ความหมาย ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการพูดสามารถใช้ไวยากรณ์ได้ถูกต้อง โดยสามารถใช้กิจกรรมต่างๆ ที่รอบตัวเรามาเป็นบทเรียนในการสอนพูดโดยเริ่มต้นจากง่ายไปสู่การพูดที่ยากขึ้นตามลำดับ ประการสำคัญต้องให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนปฏิบัติจริง โดยการ

สมมติ จากสื่อมวลชนมีเดียเพื่อความถูกต้องครูผู้จัดกิจกรรมต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษในการจัดกิจกรรมทักษะการพูดภาษาอังกฤษ หากผู้เรียนมีพื้นฐานที่ดี ถูกต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นตลอดจนการนำไปใช้ในชีวิตก็จะบังเกิดผลในที่สุด

10. เทคนิควิธีการที่สำคัญที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ

เทคนิควิธีการที่สำคัญที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ควรรู้และนำไปใช้ มีดังนี้

10.1 การสอนทักษะการฟัง (Listening) คนมักเข้าใจว่าการฟังเกิดขึ้นเองเมื่อผู้เรียนต้องเผชิญกับภาษานั้นโดยไม่ต้องมีการเรียนการสอน แต่ความจริงแล้วการฟังเพื่อความเข้าใจในการเรียนการสอนภาษาที่สองเป็นทักษะอันดับแรกที่ต้องได้รับการฝึกฝน การสอนฟังอาจใช้การสอนแบบ Bottom up คือ สอนเป็นลำดับขั้นตอน ค่อยเรียนรู้ทีละน้อย จนเกิดความเข้าใจในที่สุด หรืออาจสอนแบบ Top down คือ การให้ผู้เรียนเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ หรือกิจกรรมต่างๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ต่อเนื่องจากพื้นฐานหรือประสบการณ์ของตนการสอนฟังผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้ฟังสามารถแยกเสียงที่ได้รับฟัง รับรู้ และเข้าใจความหมายเรื่องที่ฟัง วิธีสอนที่ใช้กันทั่วไปในการสอนฟังมีกิจกรรม 3 ขั้นตอน คือ กิจกรรมก่อนฟัง กิจกรรมขณะฟัง และกิจกรรมหลังฟัง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548 ข : 12 – 13)

10.2 การสอนออกเสียง (Pronunciation) ครูผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่จะสอนคำศัพท์ (Vocabulary) ไวยากรณ์ (Grammar) และฝึกผู้เรียนเรื่องการสนทนาให้ทำกิจกรรมฝึกต่างๆ เพื่อให้มีความสามารถในการฟังและอ่านได้ แต่จะสอนเรื่องการออกเสียงอย่างจริงจังน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรู้สึกอึดอัดที่จะสอนเรื่องการออกเสียง หรืออาจรู้สึกว่าการสอนออกเสียงเป็นการสร้างปัญหาระหว่างการเรียนการสอนจึงมักปล่อยให้ นักเรียนฝึกออกเสียงกันเอง ในขณะที่เรียนเรื่องอื่นๆ แต่แท้จริงแล้วการเน้นสอนออกเสียงไม่เพียงแต่ทำให้ผู้เรียนตระหนักในเรื่องความแตกต่างของเสียง ลักษณะของเสียง และความหมายของเสียงเท่านั้น แต่ยังสามารถพัฒนาทักษะการพูดได้อย่างมาก การให้ความสนใจในเรื่องเสียงที่เปล่งออกมาจากส่วนต่างๆ ภายในปาก ทำให้ผู้เรียนรู้ว่าควรลงเสียงหนักเบาในตำแหน่งใดของคำ ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจภาษาพูด (Spoken – English) และพัฒนาทักษะความสามารถทางภาษาได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548 ข : 14)

การสอนออกเสียงมักพบปัญหาที่ครูผู้สอนต้องแก้ไข 3 เรื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548 ข : 15 – 16)

1. สิ่งที่คุณเรียนได้ยิน เพราะผู้เรียนบางคนไม่สามารถแยกความแตกต่างของเสียงซึ่งอาจเป็นเพราะเสียงนั้น ไม่มีในภาษาเดิมของเขา ทำให้ฟังเสียงที่แตกต่างเป็นเสียงเดียวกัน ผู้สอนต้องพยายามให้เขาได้รับความแตกต่างของเสียง ซึ่งอาจทำได้โดยการแสดงแผนภาพ แผนภูมิ การสาธิตและการอธิบาย เพื่อฝึกหูของผู้ฟังที่ละน้อย จนกระทั่งเขาสามารถแยกเสียงที่แตกต่างกันได้

2. การออกเสียงสูง – ต่ำ ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนรู้จักการจำแนกอารมณ์ (Moods) และความตั้งใจ (Intention) โดยใช้แถบเสียง (Tape) หรือพูดให้ฟัง เพื่อให้ผู้เรียนสังเกตว่าคนพูดภาษาอังกฤษกันอย่างไรในอารมณ์ ความรู้สึก และสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

3. ตัวอักษรแทนเสียง (The Phonetics Alphabet) ผู้เรียนภาษาอังกฤษจำนวนมากมีปัญหาในการออกเสียงตัวสะกด จึงจำเป็นต้องรู้จักหน่วยเสียงที่แตกต่างกัน ซึ่งวิธีที่ดีที่สุดในการส่งเสริมการรับรู้เหล่านี้คือ การนำเสนอด้วยสัญลักษณ์ (Phonetics Symbol) ซึ่งเมื่อผู้เรียนสามารถอ่านสัญลักษณ์ได้ก็จะสามารถรับรู้คำถามเหล่านั้นออกเสียงอย่างไร การสอนออกเสียงอาจทำได้หลายลักษณะ เช่น

3.1 Whole Lessons คือ การที่ครูสอนเน้นเรื่อง Stress และ Intonation ขณะดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนฝึกจำรูปแบบการออกเสียงสูง – ต่ำ ออกเสียงวลีที่จำเป็น แล้วพัฒนาต่อไปจนสามารถแสดงละครสั้นๆ ได้

3.2 Discrete Slots คือ การแทรกกิจกรรมการออกเสียงสั้นๆ ไม่ต่อเนื่องกันลงในบทเรียน ทั้งในรูปแบบฝึกเสียงเดี่ยว และฝึกเสียงคู่ที่แตกต่างกัน ในช่วงสั้นๆ ขณะสอนภาษาอังกฤษ

3.3 Integrated Phases คือ การที่กำหนดให้การออกเสียงเป็นส่วนหนึ่งของบทเรียน โดยให้ฟังเทปแล้วฝึกออกเสียงตามให้ถูกต้อง

3.4 Opportunistic Phases เป็นการสอนออกเสียงคำบางคำที่น่าสนใจ ขณะสอนไวยากรณ์ หรือคำศัพท์ โดยไม่ต้องใช้เวลามาก

10.3 การสอนไวยากรณ์ (Grammar) ไวยากรณ์ (Grammar) เป็นกระบวนการทางภาษาที่จะควบคุม และรวบรวมคำเพื่อก่อให้เกิดหน่วยของความหมายที่ยาวขึ้น ไวยากรณ์จึงเป็นตัวกำหนดเกณฑ์พื้นฐานของกิจกรรมในห้องเรียนที่มีจุดประสงค์ของการเรียนรู้ชั่วคราว เพื่อให้มองเห็นผลได้ในระยะยาว เพราะการใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วควรเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้เรียนรู้ด้วยวิธีการหลากหลายในระยะยาว (สำนักงานคณะ

กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548 ข : 19 – 20) การสอนไวยากรณ์ผู้สอนต้องนำเทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ในขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน คือ

1. การนำเสนอ (Presentation) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบและความหมายทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน

2. การสอนเป็นตอนๆ และการอธิบาย (Isolation and Explanation) เป็นการเน้นเรื่องส่วนประกอบของไวยากรณ์ ทั้งด้านการออกเสียง รูปแบบ ความหมาย และหน้าที่ หรือกฎเกณฑ์ ในบางชั้นเรียนครูอาจจำเป็นต้องอธิบาย แปล หรือทำให้เห็นภาพรวมโดยใช้ภาษาแม่ของผู้เรียน

3. การฝึกฝน (Practice) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้างภาษาได้อย่างลึกซึ้ง ครูควรจัดให้มีแบบฝึกหัดทั้งที่ให้ทำในชั้นเรียน และที่ให้ทำเป็นการบ้าน ให้มีความหลากหลายครอบคลุมเนื้อหา

4. การทดสอบ (Test) เป็นการตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับในสิ่งที่เรียนไปแล้วเพื่อทราบว่าผู้เรียนพัฒนาไปมากน้อยเพียงใด ครูควรปรับปรุงการสอนอย่างไรต่อไป การสอนเกมทางภาษา (Language games)

10.4 เกมทางภาษา หมายถึง กิจกรรมทางภาษาที่จัดขึ้นเพื่อทดสอบ และเสริมสมรรถภาพในการเรียนภาษา โดยเน้นหนักในการผ่อนคลาย เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน และเกิดการเรียนรู้ทั้งในรายบุคคลและสมาชิกในกลุ่ม ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด เรืองศักดิ์ อัมไพพันธ์ (2535 : 1 – 12) กล่าวถึงประโยชน์ และประเภทของเกมทางภาษา ว่า เกมทางภาษามีประโยชน์ในการเรียนการสอนมากเพราะ

1. ทำให้เนื้อหากระจำ ง่ายต่อการเข้าใจ
2. ช่วยเสริมสมรรถภาพในการสอนของครู
3. ใช้ทดสอบความรู้ความเข้าใจเนื้อหา
4. ช่วยเร้าให้ผู้เรียนสนใจบทเรียน
5. ช่วยให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม คนเก่งได้ช่วยเหลือคนอ่อน
6. ปรับใช้ได้กับทุกเพศ ทุกวัย
7. ใช้ได้ทั้งรายบุคคล เป็นกลุ่ม หรือทั้งชั้นเรียน
8. ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน กล้าแสดงออก อยากร่วมกิจกรรม
9. ช่วยเสริมทักษะทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน และสามารถใช้ในทุกลำดับชั้นของการสอน

การสอน

10. ใช้ได้หลายสถานการณ์ ทั้งในห้องเรียน กิจกรรมชมรม งานสร้างสรรค์ การทำนาจรมทางภาษา แบ่งได้เป็น

10.1 Number Games เกมที่เสริมความรู้ ฝึกความจำ ตลอดจนปฏิภาณและความเร็วในการคิดเกี่ยวกับตัวเลข

10.2 Vocabulary Games เกมที่ใช้ทดสอบความจำและความรู้เดิมด้านภาษา ทั้งการออกเสียง การสะกดคำ ความหมาย และ part of speech

10.3 Structure Games เกมที่ฝึกเกี่ยวกับเนื้อหาและโครงสร้างของภาษา

10.4 Spelling Games เกมที่ช่วยเสริมความสามารถในการจำคำศัพท์ และเขียนคำศัพท์ได้ถูกต้อง

10.5 Conversation Games เกมที่ช่วยสรุปเนื้อหาระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ให้สามารถเก็บใจความและสื่อความหมาย

10.6 Writing Games เกมที่ช่วยเสริมทักษะในการเขียน Miscellaneous Games เกมที่แยกออกมาเป็นกลุ่มพิเศษ ผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้เป็นกิจกรรมพิเศษนอกห้องเรียน เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม การโต้วาที กิจกรรมในงานสังสรรค์ เป็นต้น

11. แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching)

11.1 ความหมาย การสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งมุ่งเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียน จัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากการฟัง ไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ ทำความเข้าใจ จดจำแล้วนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้

11.2 ความสำคัญ กลุ่มนักจิตวิทยาการเรียนรู้เชื่อว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดในการเรียนผู้เรียนจะสามารถเรียนได้มากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความเข้าใจเป็นสำคัญ เขาจะเรียนได้ดีถ้าเข้าใจจุดประสงค์ของการเรียน เห็นประโยชน์ในการนำสิ่งที่เรียนไปใช้ โดยสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนไปแล้วให้เข้ากับสิ่งที่กำลังเรียนอยู่ และสิ่งที่จะช่วยให้เรียนภาษาต่างประเทศได้ดีนอกเหนือจากสองเรื่องที่กำลังกล่าวมาแล้วก็คือต้องเข้าใจหลักภาษาที่ใช้ในการวางรูปแบบประโยคด้วยการสอนภาษาต่างประเทศในปัจจุบัน ได้หันมายึดแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมากขึ้น การจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย ได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่มีโอกาสพบได้จริงใน

ชีวิตประจำวัน โดยยังคงให้ความสำคัญกับโครงสร้างไวยากรณ์ ตามที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาที่ใช้สื่อความหมาย ดังที่ Littlewood (1983 : 71) กล่าวไว้ว่า แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวการสอนที่ไม่จำกัดความสามารถของผู้เรียนไว้เพียงแต่ความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์เท่านั้น แต่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาทุกทักษะ โดยสัมพันธ์ความสามารถทางไวยากรณ์เข้ากับยุทธศาสตร์การสื่อสารด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะ ในชีวิตจริงผู้เรียนต้องสัมผัสกับการสื่อสารซึ่งเป็นการใช้ภาษาในรูปแบบต่างๆ มากมาย ดังนั้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรสอนให้ผู้เรียนคุ้นกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน และนำภาษาที่คุ้นเคยนั้นไปใช้ได้ คำกล่าวนี้สอดคล้องกับความเห็นของ Widdowson (1979) ที่ว่าความสามารถในการเรียบเรียงประโยคมิใช่เป็นความสามารถในการสื่อสาร การสื่อสารจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเราสามารถเลือกใช้ประโยคได้หลายชนิดในโอกาสต่างๆ กัน เช่น การอธิบาย การแนะนำ การถาม-ตอบ การขอร้อง การออกคำสั่ง เป็นต้น ความรู้ในการแต่งประโยคเป็นสิ่งที่เราเรียกว่า ความรู้ความเข้าใจภาษา เท่านั้น ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์อยู่บ้าง แต่ถ้าจะให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ก็ต้องสามารถนำความรู้ในการใช้ประโยคไปใช้ให้เป็นปกติวิสัยได้ตามโอกาสต่างๆ ของการสื่อสาร

11.3 แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ตามคำจำกัดความที่ H.Douglas Brown (1993) เสนอไว้ มีลักษณะ 4 ประการ ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันดังนี้ เป้าหมายของการสอนเน้นไปที่องค์ประกอบทั้งหมดของทักษะการสื่อสารและไม่จำกัดอยู่ภายในกรอบของเนื้อหาภาษาหรือไวยากรณ์เทคนิคทางภาษาได้รับการออกแบบมาเพื่อนำผู้เรียนไปสู่การใช้ภาษาอย่างแท้จริงตามหน้าที่ภาษา และปฏิบัติจริงโดยมีจุดมุ่งหมายในการพูด รูปแบบโครงสร้างภาษา มิใช่เป้าหมายหลัก แต่ตัวรูปแบบเฉพาะของภาษาต่างหากที่ทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารจนสำเร็จตามเป้าหมายความคล่องแคล่วและความถูกต้อง เป็นหลักการเสริมที่อยู่ภายใต้เทคนิคการสื่อสาร มีหลายครั้งที่ความคล่องแคล่วอาจมีความสำคัญมากกว่าความถูกต้องเพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนนำภาษาไปใช้ได้อย่างมีความหมายในการเรียนการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในตอนท้ายสุด ผู้เรียนต้องใช้ภาษาอย่างเข้าใจและสร้างสรรค์ ภายในบริบทที่ไม่เคยฝึกมาก่อนจากแนวการสอนต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว ทำให้เกิดแนวคิดในการสอนภาษาว่าควรนำเสนอภาษาใหม่ในรูปแบบภาษาที่พบในสถานการณ์จริง เพื่อนำไปสู่การสอนคำศัพท์ โครงสร้างการออกเสียง มีการฝึกฝนจนเกิดความเข้าใจในเนื้อหา โครงสร้างสามารถใช้ได้ถูกต้อง แล้วจึงนำความรู้

ที่ได้ไปฝึกในสถานการณ์จริง แนวคิดนี้จึงกลายเป็นขั้นตอนของการสอนของแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

11.4 ขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร จากแนวคิดในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารแบบนี้เอง จึงทำให้เกิดขั้นตอนการสอนต่างๆ 3 ขั้นตอน ที่ใช้จัดการสอนกันทั่วไปในขณะนี้ขึ้น และขั้นตอนการสอนนี้ มีผลเชื่อมโยงต่อไปถึงสถานการณ์การสอน เทคนิคการสอน สื่อ อุปกรณ์ และหน่วยการสอนด้วย ครูผู้สอนจึงควรทำความเข้าใจให้ชัดเจน เพื่อจะได้จัดการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพขั้นตอนการสอนทั้ง 3 ขั้นนี้ จะพบว่า มีปรากฏอยู่ในวิธีการนำเสนอเนื้อหาในแบบเรียนต่างๆ ที่ผู้เขียนแบบเรียนมีความรู้ด้านภาษาศาสตร์และแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นอย่างดี และปรากฏอยู่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างชัดเจน ทั้ง 3 ขั้นตอน วิธีการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนมีดังต่อไปนี้

11.4.1 ขั้นการนำเสนอเนื้อหา (Presentation) ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศการนำเสนอเนื้อหาใหม่ จัดเป็นขั้นการสอนที่สำคัญขั้นหนึ่ง ในขั้นนี้ครูจะให้ข้อมูลทางภาษา แก่ผู้เรียน ซึ่งนับเป็นการเริ่มต้นการเรียนรู้ มีการนำเสนอเนื้อหาใหม่ โดยจะมุ่งเน้นการให้ผู้เรียนได้รับรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและรูปแบบภาษาที่ใช้กันจริงโดยทั่วไป รวมทั้งวิธีการใช้ภาษา ไม่ว่าจะเป็น ด้านการออกเสียง ความหมาย คำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เหมาะสมกับ สถานการณ์ต่างๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์

11.4.2 ขั้นการฝึกปฏิบัติ (Practice) เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งจะเรียนรู้ใหม่จากขั้นการนำเสนอเนื้อหา ในลักษณะของการฝึกแบบควบคุมหรือชี้แนะ (Controlled Practice/Directed Activities) โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึกไปสู่การฝึกแบบค่อยๆ ปลดปล่อยให้ทำเองมากขึ้น เป็นแบบกึ่งควบคุม (Semi-Controlled) การฝึกในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษาได้ จึงเน้นที่ความถูกต้องของภาษาเป็นหลัก แต่ก็มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้รูปแบบภาษานั้นๆ ด้วยเช่นกัน ในการฝึกนั้น ครูผู้สอนจะเริ่มจากการฝึกปากเปล่า (Oral) ซึ่งเป็นการพูดตามแบบง่ายๆ ก่อน จนได้รูปแบบภาษา แล้วค่อยเปลี่ยนสถานการณ์ไป สถานการณ์เหล่านี้จะเป็นสถานการณ์ที่สร้างขึ้นภายในห้องเรียน เพื่อฝึกการใช้โครงสร้างประโยคตามบทเรียน ทั้งนี้ครูผู้สอนต้องให้ข้อมูลป้อนกลับด้วยเพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่า ตนใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้อาจตรวจสอบความเข้าใจด้านความหมายได้ (ไม่ควรใช้

เวลามากนัก) ต่อจากนั้นจึงให้ฝึกด้วยการเขียน (Written) เพื่อเป็นการฝึกความแม่นยำในการใช้

11.4.3 ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนับเป็นขั้นที่สูงขั้นหนึ่ง เพราะการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเปรียบเสมือนการถ่ายโอนการเรียนรู้ภาษาจากสถานการณ์ในชั้นเรียนไปสู่การนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียน การฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไป มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้ลองใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ที่จำลองจากสถานการณ์จริง หรือที่เป็นสถานการณ์จริง ด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะแนวทางเท่านั้น การฝึกใช้ภาษาในลักษณะนี้มีประโยชน์ในแง่ที่ช่วยให้ทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนได้รู้ว่า ผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้ภาษาไปแล้วมากน้อยเพียงใด สามารถนำไปปรับใช้ตามความต้องการของตนเองแค่ไหน ซึ่งการที่จะถือว่าผู้เรียนได้เรียนรู้แล้วอย่างแท้จริงคือ การที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เองอย่างอิสระ ภายใต้อาณัติสถานการณ์ต่างๆ ที่จะพบในชีวิตจริง นอกจากนี้ผู้เรียนจะมีโอกาสนำความรู้ทางภาษาที่เคยเรียนมาแล้วมาใช้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ในการฝึกในขั้นตอนนี้อีกด้วย เพราะผู้เรียนไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาตามรูปแบบที่กำหนดมาให้เหมือนดังกรฝึกในขั้นการฝึก และการได้เลือกใช้ภาษาเองนี้ช่วยสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี วิธีการฝึกมักฝึกในรูปแบบของการทำกิจกรรมแบบต่างๆ โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้กำหนดภาระงาน หรือสถานการณ์ต่างๆ

12. กระบวนการจัดการเรียนการสอน (Teaching Procedures)

กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังนี้ คือ

12.1 ขั้นเตรียมความพร้อมหรือชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up)

เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนเนื้อหาใหม่ อาจจะเป็นการทบทวนเนื้อหาที่เรียนผ่านมาแล้วหรืออาจจะเป็นการนำเข้าสู่เนื้อหาใหม่ที่กำลังจะเรียนต่อไป กิจกรรมที่ใช้ในขั้นตอนนี้ อาจจะเป็นเพลง เกม นิทาน การสนทนา หรือแสดงต่างๆ เป็นต้น

12.2 ขั้นการนำเสนอ (Presentation) เป็นการให้ตัวบ่อนภาษา (Language Input) แก่ผู้เรียน ที่เป็นตัวอย่างภาษาที่ใช้ในชีวิตจริง และตัวอย่างภาษาที่ครูผู้สอนเลือกใช้ในห้องเรียนครูผู้สอนแสดงบทบาทเป็นผู้ให้ข้อมูล (Informant) และผู้เรียนมีหน้าที่ในการฟังและสังเกต

12.3 ขั้นฝึก (Practice) เป็นการฝึกตัวภาษาในสถานการณ์เดียวกันกับที่ครูผู้สอนนำเสนอในขั้นที่เสนอ (Presentation) ทั้งนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์ที่เหมือนจริง ครูผู้สอนแสดงบทบาทเป็นผู้ควบคุม (Conductor) ในการฝึกภาษาของผู้เรียน และผู้เรียนมีหน้าที่ในการฝึกและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

12.4 ขั้นนำไปใช้ (Production) ต้องออกแบบกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารในสถานการณ์เหมือนชีวิตจริง เป็นสถานการณ์ใหม่ (New Situation) อาจจะคล้ายคลึงกับสถานการณ์ที่ครูผู้สอนได้นำเสนอไปแล้ว ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาที่เขาได้เรียนรู้มาแล้ว ทั้งในส่วนที่ได้เรียนรู้ในชั่วโมงก่อนๆ และในชั่วโมงที่กำลังเรียนอยู่ ครูผู้สอนแสดงบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำ (Advisor) คอยแนะนำและช่วยเหลือผู้เรียนในการนำภาษาไปใช้ ผู้เรียนมีหน้าที่ในการผลิตภาษา (Productive language use)

12.5 ขั้นสรุป (Wrap up) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้สรุปสาระสำคัญของบทเรียน กิจกรรมที่จัดขึ้นในขั้นตอนนี้อาจจะเป็น เพลง เกม การทำแบบฝึกหัดต่างๆ หรือการมอบหมายงาน เป็นต้น เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการดังกล่าวครูผู้สอนคงจะต้องเข้าใจและตระหนักในบทบาทของตัวเองและบทบาทของผู้เรียนในแต่ละขั้นตอนซึ่งจะช่วยให้สามารถออกแบบและสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น (หน่วยศึกษานิเทศก์, สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542)

13. การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

อุษณีย์ โพธิสุข (2543 : 28) ได้กล่าวถึงวิธีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า เป็นวิธีที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจและข้อสำคัญ คือ ผู้เรียนสามารถที่จะคิด จะเลือกสิ่งต่างๆ ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน หลักการ ของวิธีการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ วิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นเจ้าของ กิจกรรมการเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ มีครูคอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำและให้กำลังใจ กลยุทธ์ในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ต้องยึดหลักการสอน ดังนี้

13.1 มีกิจกรรมหลากหลาย ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ การสอนต้องตอบสนองวิธีการทำงานของสมอง (Whole Brain Approach) ที่แตกต่างกัน และลักษณะของจิตวิทยาที่ต่างกัน

13.2 การสอนที่เน้นการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการคิดระดับสูง เช่น การคิดอย่างมีการวิเคราะห์โดยใช้หลักเหตุผล ตรรกะ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ฯลฯ

13.3 การสอนแบบบูรณาการวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน

13.4 ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนควรมีสิทธิ ในการกำหนดทิศทางการเรียนรู้ เสนอสิ่งที่อยากเรียนรู้

13.5 ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมทั้งกับสังคม และชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

13.6 การพัฒนาหลักสูตร การวางแผนการสอน และการประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกัน

13.7 เน้นการสอนทั้งรูปแบบการเรียนรู้โดยจิตใต้สำนึก (Subconscious) และจิตสำนึก (Conscious)

13.8 เวลาในการเรียนการสอนส่วนใหญ่ เป็นเวลาที่ทำให้ผู้เรียนได้เป็นผู้แสดงออกหรือทำกิจกรรม ครูลดบทบาทการควบคุมและใช้เวลากำกับ ดูแลและอบรมสั่งสอน

13.9 การสอนไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น

กล่าวสรุปได้ว่า การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องกิจกรรมหลากหลายที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล การสอนที่เน้นการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการคิดระดับสูง ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนกับสังคม และชุมชน ครูลดบทบาทการควบคุมและใช้เวลากำกับและการสอนไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียน

14. บทบาทของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาหมวด 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักที่ว่า ผู้เรียนทุกคนต้องมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ครูผู้สอนจึงมีบทบาทและ หน้าที่สำคัญเพิ่มมากขึ้น ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มี ความแตกต่างกัน ให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้ บทบาทของครู ควรได้ทบทวนและคำนึงถึงในข้อต่อไปนี้

14.1 การเตรียมตนเองให้มีความพร้อมในการบริการด้านความรู้ (Resource person) ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในวิชา หรือสาขาวิชาที่รับผิดชอบ เป็นความรู้ที่มีความถูกต้องสมบูรณ์พร้อมที่จะให้คำอธิบาย คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ข้อมูล ความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน

14.2 การเตรียมแหล่งข้อมูลที่เป็นเนื้อหาสาระสำหรับผู้เรียน ได้แก่ สื่อ การเรียนรู้ไปความรู้ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ในห้องเรียน โดยมีข้อมูลความรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาค้นคว้าได้ตามความต้องการ

14.3 การจัดทำแผนการเรียนรู้ เป็นการวางแผนจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการ วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ได้สาระสำคัญและเนื้อหาความรู้ ให้สอดคล้องกับ คำอธิบายรายวิชาเหมาะกับวัยของผู้เรียน จัดเตรียมรูปแบบ กิจกรรม ที่ต้องใช้สื่อวัสดุ อุปกรณ์อย่างเหมาะสม รวมทั้งเตรียมวิธีการและ เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับ ผู้เรียนตรงตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

14.4 บทบาทของครูในการสอน ผู้เรียนจะต้องปรับเปลี่ยนไปตาม แผนการสอนที่จัดทำขึ้น นั่นคือ ครูควรให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการ จัดทำกิจกรรม ต่างๆ ตามความสนใจและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนให้เหมาะสม เป็นการเรียนรู้ ร่วมกันเป็นกลุ่มหรือจับคู่ การศึกษาค้นคว้า หาคำตอบร่วมกัน โดยครูจะคอยให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมตามช่วงเวลา ของการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้ทำกิจกรรม รวมทั้งการให้ คำชมเชย สร้างขวัญ กำลังใจ ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

กล่าวสรุปได้ว่า บทบาทของครูต้องเตรียมตนเองให้มีความพร้อมในการ บริการด้านความรู้เตรียมแหล่งข้อมูลที่เป็นเนื้อหาสาระสำหรับผู้เรียนจัดทำแผนการเรียนรู้ บทบาทของครูในการสอน ผู้เรียนจะต้องปรับเปลี่ยนไปตาม แผนการสอนที่จัดทำขึ้น นั่นคือ ครูควรให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการ จัดทำกิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนให้เหมาะสม

สื่อการเรียนรู้

สื่อการสอนถือได้ว่าเป็นสิ่งที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเรียนการสอน สื่อเป็นตัวกลางที่จะช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความหมายเนื้อหาของบทเรียนได้ตรงกับที่ผู้สอน

ต้องการ เนื่องจากมีแนวคิดของนักวิชาการบางกลุ่มพิจารณาว่า สื่อการสอนเป็นลักษณะที่ผู้สอนนำสื่อไปใช้ ดังนั้นจึงมีการใช้คำว่าสื่อการสอน เป็นสื่อการเรียนการสอนในบทนี้ โดยพิจารณาว่า ไม่ว่าใครจะเป็นผู้ใช้สื่อเหล่านั้น ก็มีหน้าที่ส่งผ่านความรู้ไปยังผู้เรียนเหมือนกัน ทั้งนี้มีนักวิชาการไต่ถามถึงสื่อการเรียนการสอนไว้ในประเด็นต่างๆ มีรายละเอียดดังนี้

1. ความหมายของสื่อการเรียนรู้

นักวิชาการด้านเทคโนโลยีการศึกษา ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนรู้ไว้ดังนี้
กิดานันท์ มลิทอง (2546, หน้า 26) ได้ให้ความหมายสื่อการเรียนรู้ หมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็น เทปบันทึกเสียง สไลด์ วิดีโอ โทรทัศน์ แผนภูมิ ภาพนิ่ง คอมพิวเตอร์ ฯลฯ ซึ่งบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับบทเรียนในหลักสูตร สิ่งเหล่านี้เป็นช่องทางสำหรับการสอนส่งไปถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนวางไว้ได้เป็นอย่างดี

รสริน พิมลบรรยงก์ และคณะ (2547, หน้า 21) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือ หรือช่องทางสำหรับการสอนของครูไปถึงผู้เรียนทำให้การสอนของครูไปถึงผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย เช่น วัตถุประสงค์ตามธรรมชาติ ปรัชญาการณธรรมชาติ วัตถุประสงค์ที่คิดประดิษฐ์หรือสร้างขึ้นสำหรับการสอน คำพูด ท่าทาง วัสดุและเครื่องมือสื่อสาร กิจกรรมหรือกระบวนการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ

รัฐกรณ์ คิดการ (2547, หน้า 78) ได้ให้ความหมายสื่อการเรียนรู้ หมายถึง ตัวกลางที่จะช่วยนำและถ่ายทอดข้อมูลความรู้จากผู้สอนหรือจากแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ช่วยอธิบายและขยายเนื้อหาบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ง่ายขึ้น และบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนที่ตั้งไว้

ดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า สื่อการเรียนรู้ หมายถึง วัสดุอุปกรณ์วิธีการสอนต่างๆ ที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ง่ายขึ้นและบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ความสำคัญของสื่อการเรียนรู้

รัฐกรณ์ คิตการ (2547, หน้า 78) ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในกระบวนการสื่อการเรียนรู้มีบทบาทที่สำคัญของสื่อในกระบวนการเรียนการสอนจำแนกได้ดังนี้

2.1 เป็นเครื่องมือช่วยในการสอน เมื่อนำสื่อมาใช้กระบวนการเรียนการสอนทำให้ผู้สอน สอนตามเนื้อหาได้ว่่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น และถูกต้องมากขึ้น ทำให้ผู้สอนสามารถสอนได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ช่วยให้ลดการบรรยายของผู้สอนลงได้นอกจากนั้นผู้สอนยังมีเวลาดูแลผู้เรียนที่เรียนอ่อนได้มากขึ้น หรือผู้สอนมีเวลาพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนของผู้เรียน ผู้เรียนใช้สื่อเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ดีขึ้นจากประสบการณ์ที่มีความหมายในรูปแบบต่างๆ ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้มากขึ้นจากสื่อโดยใช้เวลาน้อยลง สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนและมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระฉับกระเฉง ช่วยให้เกิดความประทับใจจำได้นาน ทั้งยังช่วยส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ช่วยแก้ปัญหาในการเรียนรู้และช่วยให้เอาชนะข้อจำกัดต่างๆ ได้

2.3 เป็นเครื่องมือช่วยในการจัดการเกี่ยวกับการสอน สื่อการสอนช่วยเปลี่ยนบทบาทของผู้สอนจากผู้ออกความรู้มาเป็นผู้จัดการและผู้กำกับดูแลคอยชี้แนะให้ผู้เรียนโดยใช้สื่อเป็นแหล่งความรู้แทน ทำให้สามารถจัดรูปแบบการเรียนการสอนได้หลายลักษณะ เช่น สอนเป็นกลุ่ม การสอนรายบุคคล การสอนทางไกล เป็นต้น

2.4 เป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มคุณภาพทางการศึกษา สื่อการสอนสามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนผู้เรียนที่เพิ่มขึ้น ผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน ฯลฯ สื่อการสอนจะช่วยเพิ่มคุณภาพโดยปรับปรุงการสอนให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน สร้างความเสมอภาคแก่ผู้เรียน เป็นต้น เนื่องจากการเรียนการสอนเป็นกระบวนการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยตัวกลางหรือช่องทางในรูปแบบต่างๆ เป็นพาหนะนำความรู้ ทักษะ และทัศนคติไปยังผู้เรียน

จากที่นักวิชาการได้กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าสื่อการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสื่อการสอนช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

3. ประเภทของสื่อการเรียนรู้

มีนักวิชาการหลายท่านได้จำแนกประเภทของสื่อการเรียนรู้ไว้ต่างกัน ดังนี้
 ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2543, หน้า 112) ได้แบ่งสื่อการสอนไว้ 3
 ประเภท ดังนี้

3.1 วัสดุ ได้แก่ สิ่งสิ้นเปลืองทั้งหลาย เช่น รูปภาพ บัตรคำ แผนภูมิ
 หนังสือ แผ่นโปร่งใส เป็นต้น

3.2 อุปกรณ์ ได้แก่ บรรดาเครื่องมือทั้งหลาย ทั้งที่เป็นเครื่องมือที่ใช้
 ร่วมกับวัสดุอื่น และสิ่งที่ใช้ในตัวของมันเอง เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์, เครื่องฉายสไลด์
 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เป็นต้น

3.3 กิจกรรมหรือวิธีการ ได้แก่ 'กระบวนการที่จะใช้ทั้งวัสดุและ
 อุปกรณ์ประกอบกัน หรือกระบวนการของมันเองล้วนๆ ได้แก่ การสาธิต, กลุ่มสัมพันธ์,
 นิทรรศการ, ทักษะศึกษา, การอภิปราย เป็นต้น

นอกจาก Edgar Dale ได้แบ่งประเภทของสื่อการสอน โดยพิจารณา
 จากลักษณะของประสบการณ์ที่ได้รับจากสื่อการสอนประเภทนั้น โดยยึดถือเอาความเป็น
 นามธรรมและรูปธรรมเป็นหลักในการจัดแบ่งประเภท โดยพัฒนาความคิดของ Burner
 ได้เขียนให้เห็นความเกี่ยวพันของประสบการณ์จากสื่อต่างๆ เอาไว้ด้วย เรียกว่า “กรวย
 ประสบการณ์” (Cone of Experience)

4. หลักการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

วิธีการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้นั้นได้มีนักวิชาการได้เสนอขั้นตอนในการปฏิบัติ
 ดังนี้ (รัฐกรณ์ คิดการ, 2547, หน้า 84-91)

4.1 การเลือกใช้สื่อในการเลือกผู้สอนต้องเข้าใจเนื้อหาเป็นอย่างดี เข้าใจ
 เนื้อหาเป็นอย่างดี เข้าใจสภาพผู้เรียนและกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมไว้อย่างชัดเจน
 จากนั้นจึงต้องพิจารณาเลือกและจัดหาสื่อการสอนที่เหมาะสมและตรงกับเนื้อหาเป็นสื่อ
 ในการสอนเรื่องนั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ การเลือกใช้สื่อการสอนอาจใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้

4.1.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเลือกให้สอดคล้องกับ
 วัตถุประสงค์

4.1.2 ตรงกับเนื้อหา การเลือกพิจารณาว่าให้ข้อมูลด้านใด
 ตรงตามเนื้อหาหรือไม่ ครอบคลุมเพียงใด

4.1.3 น่าสนใจ ให้พิจารณาด้านขนาด รูปร่าง สี สัน ขนาดตัวอักษร ความน่าดู น่าใช้ จะช่วยดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

4.1.4 เหมาะสมกับวัยผู้เรียน ควรเลือกสื่อการสอน คำนึงถึงความสนใจและความต้องการ ความสามารถและสติปัญญา ประสบการณ์ของผู้เรียน

4.1.5 สะดวกต่อการใช้และเก็บรักษา โดยมีขั้นตอนไม่ยุ่งยาก สะดวก ปลอดภัยเมื่อใช้แล้วให้ผลคุ้มค่า

4.1.6 การเลือกสื่อใช้แต่ละประเภท จะใช้เกณฑ์ต่างๆ ต้องคำนึงถึงลักษณะเฉพาะ สื่อแต่ละชนิดมีคุณค่าในตัวมันเองขึ้นอยู่กับทางเลือกไปใช้ในสถานการณ์ที่เหมาะสม เช่น

1) แผนภูมิ แผนภาพ รูปภาพ ใช้อธิบาย เช่น แสดงความสัมพันธ์ แสดงกระบวนการ หรือเปรียบเทียบ

2) ภาพโฆษณา การ์ตูน ได้รับความสนใจ จูงใจ

3) หุ่นจำลอง ใช้เมื่อไม่สามารถหาของจริงเป็นสื่อได้

4) ภาพยนตร์ ใช้เมื่อต้องการให้ผู้เรียนเห็นสภาพจริง

5) อุปกรณ์การทดลอง ใช้เมื่อต้องให้ผู้เรียนกระทำกิจกรรมเพื่อพิสูจน์หาความจริง

6) หนังสือ ตำรา เอกสารใช้เสริมความรู้ให้กว้างขวางขึ้น

7) วัสดุหรือตัวแสดงประกอบป้ายสำลี เหมาะสำหรับแสดงเรื่องราวให้เห็นองค์ประกอบ กระบวนการ วิวัฒนาการ การเปลี่ยนแปลง หรือความสัมพันธ์

4.2 ขั้นตอนการใช้สื่อการสอน จะมุ่งเน้นทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้สอนเพื่อเป็นแนวทางให้สามารถเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการอื่นๆ จึงควรทำตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.2.1 ขั้นวางแผนภารกิจในการใช้สื่อ ครูควรทำภารกิจที่สำคัญดังนี้

1) วิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา และกำหนดเป้าหมายในการสอน จุดมุ่งหมายของเนื้อหาที่จะสอน ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

2) วิเคราะห์บทบาท ต้องพิจารณาว่าจะใช้สื่อในขั้นตอนใด จะมีเทคนิคและวิธีการแตกต่างกันไป เช่น ใช้เพื่อสร้างความสนใจ เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ใช้ประกอบขั้นตอนการสอน ใช้เพื่อทบทวนบทเรียนหรือสรุป ใช้เพื่อทดสอบความรู้ผู้เรียน

3) วิเคราะห์ผู้เรียน ผู้สอนควรทราบข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน เช่น อายุ ความสามารถ ระดับสติปัญญา ประสบการณ์เดิม อัตราการเรียนและลักษณะในการเรียน

4.2.2 ชั้นเลือกสื่อการสอน ผู้สอนจะเลือกใช้สื่อควรยึดแนวคิดต่อไปนี้เป็น

- 1) เลือกสื่อที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายสัมพันธ์กับเนื้อหาที่สอน
- 2) อย่าใช้ความพึงพอใจส่วนตัวเป็นเกณฑ์ ควรเปิดใจให้กว้าง และเลือกสื่อที่เหมาะสมมาใช้
- 3) ทำความเข้าใจกับธรรมชาติของสื่อแต่ละชนิดให้ถ่องแท้ เช่น รายละเอียดเนื้อหาสาระ ระดับความยากง่าย สื่อนั้นเหมาะกับขั้นตอนใด มีเวลาใช้สื่อมากน้อยเพียงไร
- 4) ควรเลือกให้เหมาะสมกับการจัดสภาพการเรียนการสอน เช่น การสอนกลุ่มเล็ก การสอนกลุ่มใหญ่ การสอนแบบศูนย์การเรียน สภาพการเรียนการสอนที่แตกต่างกันย่อมส่งผลในการสอนการเลือกสื่อมาใช้แตกต่างกัน
- 5) เลือกสื่อที่คุณภาพทางเทคนิคและการผลิตที่ดี
- 6) เลือกสื่อที่มีการใช้งานง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อนจนเกินไป
- 7) เลือกสื่อที่มีเนื้อหาทันสมัย ถูกต้องไม่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง
- 8) เลือกสื่อที่หาได้ง่าย ไม่สิ้นเปลือง ค่าใช้จ่ายมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ
- 9) เลือกใช้เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น ระดับความรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน

4.2.3 ชั้นเตรียมการใช้ ผู้สอนต้องมีการเตรียมการใช้สื่อที่สำคัญดังนี้

- 1) เตรียมตัวผู้สอน ทำให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจ ผู้สอนควรเตรียมตัวในด้านต่างๆ ดังนี้ ศึกษาเนื้อหาในสื่อ ศึกษาวิธีการใช้ ศึกษาข้อดีและจุดอ่อนของสื่อ หรืออุปสรรคที่จะเกิดขึ้นได้
- 2) เตรียมสื่อ ควรปฏิบัติดังนี้ ทดลองใช้อย่างน้อย 30 นาที

ควรวางให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เตรียมห้องเรียน ตรวจสอบเครื่องอำนวยความสะดวก
เตรียมการจัดสภาพแวดล้อม เตรียมการป้องกันและแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สื่อ

3) เตรียมผู้เรียน เป็นการสร้างความพร้อม เมื่อนำสื่อมาใช้ผู้สอน
ควรเตรียมผู้เรียน ดังนี้ บอกผู้เรียนถึงวัตถุประสงค์การใช้สื่อ แนะนำวิธีการใช้ อธิบาย
กิจกรรมที่ต้องทำหลังจากการใช้สื่อ เตรียมจังหวะที่จะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อบ้าง
เตรียมเพื่อช่วยให้เกิดความพร้อมในการเรียน เตรียมการให้คำแนะนำป้องกันปัญหา หรือ
ข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

4.2.4 ชั้นการใช้สื่อ ในขั้นนี้ครูอาจปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 1) ใช้สื่อตามที่กำหนดในแผนโดยให้ผู้เรียนได้เห็นและได้ยิน
มีกิจกรรมร่วมด้วยอย่างทั่วถึง
- 2) ใช้สื่อให้อยู่ภายในเวลาที่กำหนดไว้ แต่อาจยืดหยุ่นได้เมื่อมี
ความจำเป็น
- 3) ควรใช้วิธีการนำเสนอให้เหมาะสมกับสื่อแต่ละชนิด
- 4) การนำเสนอไม่ควรบังสายตาผู้เรียนคอยสังเกตปฏิกริยา
ผู้เรียน
- 5) ใช้เทคนิคการนำเสนอที่น่าสนใจ ช่วยให้ผู้เรียนน่าสนใจ
- 6) หลีกเลี่ยงการใช้สื่อที่มีผิวมันวาว ที่ทำให้เกิดการสะท้อนเข้าตา
ผู้เรียนได้
- 7) เมื่อทำสื่อมาใช้ต้องบอกให้ผู้เรียนทราบขนาดรูปร่างที่แท้จริง
ของสิ่งนั้น
- 8) ควรมีกิจกรรมหลังจากการใช้สื่อแล้วหรืออาจจะให้ค้นคว้า
เพิ่มเติมในส่วนที่ต้องการขยายให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

4.2.5 ชั้นการประเมินผลการใช้สื่อ การประเมินผลการใช้สื่อสามารถ
ประเมินได้ 2 ด้าน คือ

- 1) ประเมินผู้สอน สิ่งที่ต้องประเมิน คือ การวางแผนการใช้
การประเมินกระบวนการใช้สื่อ การประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อ
- 2) ประเมินผู้เรียน การประเมินผลที่เกิดจากการใช้สื่อในด้าน
ของผู้เรียน อาจทำได้หลายวิธีซึ่งมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ เพื่อประเมินผลการเรียนบรรลุ

จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ทำได้โดยการให้ทำแบบทดสอบ (Test) การอภิปราย (Discussion) การทำรายงาน (Report) การนำเสนอหน้าชั้นเรียน (Presentation) เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า หลักการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้เป็นการจัดประสบการณ์ตรงแก่ผู้เรียน เช่น ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ต การสนทนา แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวเกี่ยวกับชาวต่างชาติเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา มีการสื่อประกอบกิจกรรมการสอนที่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับ เช่น เทปเสียง กล้องวิดีโอ ใช้กิจกรรมทางภาษาเป็นสื่อในการเรียนรู้ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การเล่านิทาน ภาษาท่าทาง ปริศนาคำทาย เป็นต้น นำสื่อที่ผู้เรียนพบเห็นในชีวิตประจำวันมาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ เช่น หนังสือพิมพ์ แผ่นภาพ ป้ายเตือน ป้ายโฆษณา แบบฟอร์มต่างๆ และอื่นๆ ส่งเสริมการจัดป้ายนิเทศที่เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษในเทศกาลต่างๆ ใช้สื่อที่ทันสมัยในการเรียนรู้และพร้อมใช้งาน ครูมีความรู้และเทคนิคในการจัดหาและผลิตสื่อการเรียนรู้ มีความรู้ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและความสนใจของผู้เรียน ครูมีการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้ อยู่เสมอ เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและความสนใจของนักเรียนต่อไปได้

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์แทนปริมาณหรือคุณภาพของคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการวัด โดยสิ่งที่ต้องการวัดนั้นเป็นผลมาจากการกระทำหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน เช่น การวัดผลการเรียนรู้ สิ่งที่วัดคือ ผลที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยค่าที่ได้สามารถบ่งชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของคุณลักษณะนั้นอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าว ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ความหมายของการวัดผล

นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผลทางการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการวัดผลไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

สุรศักดิ์ อมรรัตน์ศักดิ์ และเตือนใจ เกตษา (2548, หน้า 1)

กล่าวว่า การวัดผลการศึกษาเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนซึ่งจำเป็นต้องใช้เครื่องมือหลายๆ ชนิดมาวัดดูว่าหลังจากที่นักเรียนเรียนไปแล้วอาจจะเป็น 1 อาทิตย์ 1 เดือน หรือ 1 ภาคเรียน เขาสัมฤทธิ์ผลในสิ่งที่เรียนมากน้อยเพียงใด

เยาวดี วิบูลย์ (2549, หน้า 5-6) กล่าวว่า การวัดผล หมายถึง กระบวนการบ่งชี้ผลผลิตและคุณลักษณะที่ได้จากเครื่องมือวัดผลประเภทใดประเภทหนึ่งอย่างมีระบบ ซึ่งนิยามของการวัดผล คือ การกำหนดตัวเลขให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้จะเห็นได้ว่าการวัดผลเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ซึ่งที่เน้นปริมาณเป็นตัวเลขนมากกว่าการบรรยายในเชิงคุณภาพ และให้ความหมายของการวัดผลทางการศึกษาว่า เป็นกระบวนการค้นหาระดับที่แสดงถึงปริมาณของคุณลักษณะใดลักษณะหนึ่งในตัวบุคคล หรือสิ่งของ หรือเหตุการณ์

จากความหมายของการวัดผลที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นรูปแบบที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้วยวิธีการที่หลากหลายมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุม ทั้งด้านความรู้ ทักษะ พัฒนาการของผู้เรียนและคุณธรรม ใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการนำผลการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการกำหนดเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเหมาะสม การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง คือ การประเมินการปฏิบัติ การประเมินกระบวนการ การประเมินชิ้นงาน และการประเมินแฟ้มสะสมงาน ครูได้รับการอบรมเพื่อความรู้ ความเข้าใจด้านเทคนิคและการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครูมีเครื่องมือการวัดและประเมินผลให้คะแนนที่ใช้ได้ทั้งประเมินการปฏิบัติงานและตรวจผลงาน ครูมีความรู้เรื่องเทคนิควิธีการวัดผลเพื่อใช้ตรวจสอบความรู้พื้นฐานที่หลากหลาย ครูมีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับหลักสูตรและ มาตรฐานการเรียนรู้

ส่วนความหมายของการประเมินผลการเรียนรู้ได้มีนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการประเมินผลการเรียนรู้หลายท่านได้ให้ความหมายไว้ต่างๆ กันดังนี้

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2546, หน้า 32 อ้างถึงใน ลักษณ์มี

ชมภูธร, 2550, หน้า 28) กล่าวว่า การประเมิน (Assessment) เป็นกระบวนการวัดและประเมินผลเพื่อให้สอดคล้องกับวิธีการประเมินที่เกี่ยวข้องกับความต้องการคำตอบหรือผลลัพธ์ (Outcome) และผลลัพธ์นั้นมีหลายแบบและหลายระดับ อาทิ คำถามเป็นแบบปรนัย ดังนั้น ลักษณะการประเมินจึงมีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยน จึงเป็นกระบวนการคัดเลือกข้อมูล (Collecting Data) ซึ่งครอบคลุมการประเมินทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ ดังนั้น แนวคิดจึงเป็นแนวคิดการปรับเปลี่ยนการประเมิน ซึ่งได้แก่ ความหมาย แนวความคิดรวบยอด (Concept) ของการประเมินการนำผลที่ใช้จากการประเมินไปช่วยวางแผนการสอนมากกว่าที่จะไปติดตามตรวจสอบนักเรียนเพียงอย่างเดียว การประเมินควรเน้นที่การปรับปรุงข้อบกพร่องของนักเรียน และมีการนำเรื่องของความสามารถทางการปฏิบัติ (Performance) มาใช้ด้วยเพื่อจะทำให้การเรียนการสอนพัฒนาได้มากกว่า การจัดลำดับความอ่อนในการเรียนของนักเรียน การประเมินควรจะเป็นการประเมินเพื่อที่จะบอกว่าเด็ก ตนเองคือคนเก่งที่สุดตามความจริง แต่ไม่เก่งกว่าใครเก่งตามความสามารถที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) นักเรียนที่ได้รับการประเมินต้องเกิดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการประเมินมากกว่าการจัดลำดับความเก่งของนักเรียน รูปแบบวิธีการจึงเป็นการประเมินในชั้นเรียน (Classroom Base) ซึ่งมีข้อปฏิบัติดังนี้ คือ ควรมีการเก็บรวบรวมผลงานของนักเรียนเพื่อใช้ในการประเมิน ควรทำการประเมินในลักษณะแบบต่อเนื่องเพื่อให้ทราบความคิดหลักของเด็กตลอดเวลา และควรที่จะมีการประเมินที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การประเมินสภาพจริงที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในขณะนั้น

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การประเมินการเรียนรู้เป็นกระบวนการพิจารณาหรือการตัดสินคุณค่า คุณภาพของผลที่ได้จากการวัดโดยการเปรียบเทียบกับผลการวัดอื่นๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้ การประเมินเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังผู้เรียนเกี่ยวกับความก้าวหน้า จุดเด่น จุดด้อยของผู้เรียนและใช้การประเมินตัดสินประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือลักษณะพฤติกรรมหรือปริมาณของพฤติกรรมว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ โดยมีเกณฑ์เป็นเครื่องมือในการตัดสิน

2. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.1 สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

2.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุม มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร จัดให้มีการ ประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน

2.3 การประเมินผู้เรียนพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความ ประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไป ในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

2.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัด การเรียนการสอนต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถวัดและ ประเมินผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรมและ เจตคติ เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติวิชาและระดับชั้นของผู้เรียนโดยตั้งอยู่บน พื้นฐานความเที่ยงตรง ยุติธรรม และเชื่อถือได้

2.5 การประเมินผลการเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการจัดการเรียนและตัดสินผลการเรียน

2.6 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมิน ผลการเรียนรู้

2.7 ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาและรูปแบบ การศึกษาต่างๆ

2.8 ให้สถานศึกษาจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐาน การประเมินผลการเรียน รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิการศึกษาและรับรองผลการเรียน ของผู้เรียน

3. องค์ประกอบของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

ผู้สอนต้องทำการวัดและประเมินผลผู้เรียนเป็นรายวิชาตามตัวชี้วัด ในรายวิชาพื้นฐาน และตามผลการเรียนรู้ในรายวิชาเพิ่มเติม ตามที่กำหนดในหน่วยการ เรียนรู้ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย จากแหล่งข้อมูลหลายๆ แหล่ง เพื่อให้ได้ผลการประเมิน

ที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน โดยทำการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่องไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การสังเกตพัฒนาการและความประพฤติของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ ซึ่งผู้สอนต้องนำนวัตกรรมการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เช่น การประเมินสภาพจริง การประเมินการปฏิบัติงาน การประเมินจากโครงงาน และการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ไปใช้ในการประเมินผลการเรียน ควบคู่ไปกับการใช้แบบทดสอบแบบต่างๆ และต้องให้ความสำคัญกับการประเมินระหว่างเรียนมากกว่าการประเมินปลายปี / ปลายภาค และใช้เป็นข้อมูลเพื่อประเมินการเลื่อนชั้นเรียนและจบการศึกษาระดับต่างๆ สารการเรียนรู้ตามที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มี 8 กลุ่มสาระ คือ 1. ภาษาไทย 2. คณิตศาสตร์ 3. วิทยาศาสตร์ 4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5. สุขศึกษาและพลศึกษา 6. ศิลปะ 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8. ภาษาต่างประเทศ

3.2 การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน เป็นการประเมินศักยภาพของผู้เรียน การฟัง การดู และการรับรู้ จากหนังสือ เอกสาร และสื่อต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง แล้วนำมาคิดวิเคราะห์ เนื้อหาสาระที่นำไปสู่การแสดงความคิดเห็น การสังเคราะห์ สร้างสรรค์ในเรื่องต่างๆ และถ่ายทอดความคิดนั้น ด้วยการเขียนที่มีสำนวนภาษาถูกต้อง มีเหตุผลและลำดับขั้นตอนในการนำเสนอ สร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจนตามระดับความสามารถในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงสติปัญญา ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และสร้างสรรค์จินตนาการ อย่างเหมาะสม การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสรุปผลเป็นรายปี / รายภาค เพื่อวินิจฉัยและใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนและประเมินการเลื่อนชั้นเรียน ตลอดจนจบการศึกษาระดับต่างๆ

3.3 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นการประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และตามที่สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติม การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้ประเมินเป็นรายคุณลักษณะ แล้วรวบรวมผลการประเมินจากผู้ประเมินทุกฝ่าย

และแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาพิจารณาประเด็นสรุปผลเป็นรายปี/รายภาค เพื่อวินิจฉัย และใช้เป็นข้อมูลประเมินการเลื่อนชั้นเรียน และการจบการศึกษาในระดับต่างๆ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด ได้แก่ 1. รักชาติ ศาสตร์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. มีจิตสาธารณะ

3.4 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน เป็นการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน และเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละกิจกรรม และใช้เป็นข้อมูลประเมินการเลื่อน ชั้นเรียน และการจบการศึกษาในระดับต่างๆ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด ได้แก่ 1. กิจกรรมแนะแนว 2. กิจกรรมนักเรียน 3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

กล่าวสรุปได้ว่า การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้และพัฒนากิจการต่างๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้นักเรียนบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และใช้ข้อมูลสำหรับการตัดสินผลการเรียน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะพัฒนาการของผู้เรียนและคุณธรรม เป็นการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้จากสภาพจริงของการเรียนการสอนและพฤติกรรมที่ผู้เรียนได้แสดงออก นำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ นำการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้อมาในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างชัดเจนและเหมาะสม ครูควรมีความรู้เรื่องเทคนิควิธีการวัดผลเพื่อใช้ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนได้อย่างหลากหลาย และครูควรได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในเทคนิคและการสร้างแบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยครูมีความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์แบบทดสอบ ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและ

ประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ ไม่ว่าจะป็นระดับชั้นเรียนระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

4 แนวการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

กรมวิชาการ (2542 : 35 , อ้างถึงใน ไพบุลย์ วงศ์ประทุม, 2553 : 45) ได้กล่าวไว้ว่าการวัดและประเมินผลวัดได้จากการที่นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ การใช้ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้ สามารถเข้าใจในสิ่งที่ตนได้อ่านหรือได้ฟัง ตลอดจนสามารถ พูด หรือเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจในสถานการณ์ต่างๆได้ การประเมินผลตามวิธีการ สอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จะเน้นการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียน การสอนมากกว่าการตัดสินผลการเรียนของนักเรียน เพราะการวัดผล ประเมินผลถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนส่วน ลักษณะภาษาที่นำมาประเมินผลนั้น

กรมวิชาการ (2546 : 245) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าควรเป็นภาษาที่ใช้ในสถานการณ์การสื่อสารตามสภาพ จริง คือ เป็นข้อความที่สมบูรณ์ในตัวเอง เป็นภาษาที่เจ้าของภาษาใช้ มีความ เป็นธรรมชาติอยู่ในบริบท ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียนด้วยการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของนักเรียน ควรประเมินความสามารถในการสื่อความหมายจริงๆ นั่นคือ ต้องประเมินทั้ง ความรู้ ซึ่งหมายถึงเนื้อหาทางภาษา ประกอบด้วย เสียง คำศัพท์ โครงสร้าง ไวยากรณ์ ประเมินทั้งความสามารถหรือประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึง ทักษะในการนำความรู้ไปใช้ การเลือกใช้ภาษาได้เหมาะสมสอดคล้องกับความคิดและสถานการณ์ และประเมินขอบเขตของการใช้ภาษา นั่นคือสมรรถภาพในการสื่อสาร ซึ่งหมายถึงทักษะการรู้จักปรับตนของนักเรียน ในสถานการณ์สื่อสารสามารถแยกได้เป็น 4 สมรรถภาพย่อย ดังนี้

1. สมรรถภาพทางภาษา (Linguistic Competence) เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความสามารถในการใช้เนื้อหาทางภาษา ได้แก่ การเปล่งเสียง การสร้างคำ การใช้คำศัพท์ และโครงสร้างประโยค

2. สมรรถภาพทางภาษาศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม (Sociolinguistic and Sociocultural Competence) เป็นความสามารถในการรู้จักใช้ ภาษาตามวัฒนธรรม สังคม รู้จักปรับภาษาให้เหมาะสมกับบุคคลและกฎเกณฑ์ ทางสังคม ตามบทบาท และ สถานภาพในสถานการณ์การสื่อสาร

3. สมรรถภาพทางการเรียบเรียงถ้อยคำ (Discursive Competence) เป็นความสามารถในการเรียบเรียงลำดับความคิด เชื่อมโยง ประโยคข้อความ เป็นความ หลักรายละเอียดตามบริบท ไม่ว่าจะ เป็นข้อความที่สื่อสารด้วยวาจา หรือเป็น ลายลักษณ์อักษร

4. สมรรถภาพทางยุทธศาสตร์การสื่อสาร (Strategic Competence) เป็นความสามารถในการใช้วิธีการทดแทนต่างๆ เพื่อดำเนินการ สื่อสารให้ต่อเนื่อง เช่นการ อธิบายคำด้วยท่าทาง หรือด้วยการใช้ประโยค เทียบเคียงสำหรับแนวการทดสอบ ความสามารถในการสื่อสารนั้น กรมวิชาการ (2542 : 35, อ้างถึงใน ไพบุลย์ วงศ์ประทุม, 2553 : 47) ได้แบ่งแนวการทดสอบความสามารถในการสื่อสาร ออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

4.1 การทดสอบความสามารถทางภาษาแบบรวม (Integrative or Global Tests) ซึ่งการทดสอบแบบนี้ เป็นการทดสอบมากกว่า 1 ทักษะ และ ผู้เรียนต้องใช้ ความสามารถทางภาษาในเวลาอันจำกัด แบบทดสอบชนิดนี้ ที่นิยมใช้กันแพร่หลาย คือ การเขียนตามคำบอก (Dictation) การทดสอบแบบโคลซ (Cloze Test) และการสอบ สัมภาษณ์ (Oral Interview Test)

4.2 การทดสอบความสามารถทางภาษาจุดย่อยๆ (Discrete Point Test) การทดสอบชนิดนี้ จะวัดองค์ประกอบย่อยของภาษา เช่น เสียง ศัพท์ โครงสร้าง หรือทักษะ ต่างๆ ซึ่งแยกออกเป็นทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยแยกทดสอบเป็น ส่วนๆ ตามองค์ประกอบของภาษาหรือ ตามทักษะที่ต้องการวัดซึ่งการทดสอบ ความสามารถในการสื่อสารดังกล่าวข้างต้น กรมวิชาการ (2542 : 35, อ้างถึงใน ไพบุลย์ วงศ์ประทุม, 2553 : 48) ได้แบ่งการวัดและประเมินผลการเรียนภาษาอังกฤษออกเป็น 2 ส่วน คือ

4.2.1 การวัดผลภาคปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมด้าน การปฏิบัติ กระทำโดย การสังเกต การตรวจผลงาน การทดสอบ ซึ่งทำได้ หลายรูปแบบ ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง แบ่งเป็นการอ่านออกเสียงคำศัพท์ และการอ่านออกเสียงข้อความหรือประโยค

2. การพูดสนทนา แบ่งเป็นครูพูดสนทนากับนักเรียน หรือนักเรียนกับนักเรียนสนทนากันเอง

4.3 การวัดผลภาคความรู้ เป็นการวัดผลทางด้านเนื้อหาวิชา เป็นการวัด ทั้งในด้านความเข้าใจ และความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

4.3.1 ความรู้ทางภาษา หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ลักษณะของภาษาและสามารถใช้ได้ถูกต้อง เช่น การวิเคราะห์เสียง รู้ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวอักษรและเสียงของคำรู้ความหมายและการใช้คำศัพท์ ใช้ประโยคได้ถูกต้อง ในเรื่องของกฎเกณฑ์ไวยากรณ์

4.3.2 ทักษะสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อสื่อ ความหมายโดยใช้ทักษะต่างๆ เช่น การฟังประโยคและเขียนได้ การอ่านเนื้อเรื่องแล้ว อธิบายได้ การดูภาพและบรรยายภาพได้ เป็นต้น และสามารถใช้ประโยคที่มีความหมาย ตรงตามความต้องการในสถานการณ์ต่างๆ เช่น สามารถใช้ประโยคต่างๆ เพื่อซื้อของ ถามราคาสินค้าได้ โต้ตอบเกี่ยวกับสถานที่ น้ำหนัก ใครทำอะไรได้หรือไม่ได้ เป็นต้น

ดังนั้น ในการประเมินผลทางภาษา จึงไม่ได้มีลักษณะเป็นเส้นตรง แต่เป็น แบบวงจร โดยแต่ละส่วนมีหน้าที่ให้ข้อมูลแก่กันและกัน และควรนำมาใช้เป็นเครื่องมือ ในการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวนสิ่งที่เขาได้เรียนมา และเพื่อให้เกิดความรู้สึกภูมิใจ ในผลที่เกิดกับตนเอง

สำหรับเครื่องมือวัดผลและประเมินผลทางภาษานั้น กรมวิชาการ (2546 : 248) ได้เสนอแนะให้ครูผู้สอน สามารถเลือกใช้เทคนิคการวัดผล และประเมินผลได้หลาย รูปแบบในการรวบรวมข้อมูลความสามารถของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง และแตกต่างกันไปตามจุดประสงค์ การเรียนรู้จากแบบจำกัดคำตอบไปสู่แบบ ที่สามารถตอบได้อย่างอิสระ

กล่าวโดยสรุปว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้การสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญทั้งครูผู้สอน และตัวผู้เรียน ในการประเมิน ความรู้ความสามารถของผู้เรียนเพราะจะทำให้ทราบถึงความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ของการเรียนรู้การสอน ดังนั้น สิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญ ในการปรับปรุงการเรียนการสอน อันดับแรก คือ ต้องปรับปรุงวิธีสอนของครู ต่อมาคือสื่อการเรียนการสอน และอันดับ

สุดท้ายคือตัวครูผู้สอนเอง โดยการ ปรับปรุงดังกล่าวต้องให้สอดคล้องกับปัญหาหรือผลของการวัดผลและ ประเมินผลที่ได้รับด้วย ดังนั้น ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการวัดผลประเมินผล หากครูผู้สอนขาดความมั่นใจในการออกแบบวัดผลและประเมินผลของตนเองอาจใช้แบบทดสอบที่สถาบันต่างๆ สร้างขึ้นไว้เป็นมาตรฐาน ดังนั้น ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจึงควรพิจารณาและ ประเมินผลการเรียนการสอนของตัวเองอยู่อย่างสม่ำเสมอ เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความสำเร็จของครูผู้สอนและความสำเร็จของผู้เรียนด้วยเช่นกันซึ่งความ คิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Gange, Briggs & Wager (1991 : 185) ที่ว่ากระบวนการเรียนการสอนส่งผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลว รวมถึงเป็นตัวกำหนดประสิทธิภาพของการเรียนการสอนด้วย

กล่าวโดยสรุป การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การใช้รูปแบบใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายการวัด มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุม ทั้งด้านความรู้ ทักษะ พัฒนาการของผู้เรียนและคุณธรรม มีการนำผลการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการกำหนดเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเหมาะสม มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง คือ การประเมินการปฏิบัติ การประเมินกระบวนการ การประเมินชิ้นงาน และการประเมินแฟ้มสะสมงาน ครูได้รับการอบรมเพื่อความรู้ ความเข้าใจด้านเทคนิคและการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีเครื่องมือการวัดและประเมินผลให้คะแนนที่ใช้ได้ทั้งประเมินการปฏิบัติงานและตรวจผลงาน ครูมีความรู้เรื่องเทคนิควิธีการวัดผลเพื่อใช้ตรวจสอบความรู้พื้นฐานที่หลากหลาย ครูมีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับหลักสูตรและ มาตรฐานการเรียนเรียนรู้

บริบทของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

มุกดาหาร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียน ครอบคลุมใน 7 อำเภอ คือ อำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอดงหลวง อำเภอคำชะอี อำเภอดอนตาล อำเภอนิคมคำสร้อย อำเภอวังสามหมอ อำเภอ

หนองสูง และอำเภอห้วยทับใหญ่ มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 246 โรงเรียน บุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี ผู้บริหารสถานศึกษา 270 คน ครูผู้สอน 2,276 คน จำนวนนักเรียน 33,140 คน ห้องเรียน 2,224 ห้อง

1. วิสัยทัศน์

การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพ และมาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย

2. พันธกิจ

- 2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
- 2.2 ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร
- 2.3 พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพ

3. เป้าประสงค์

- 3.1 นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัย และได้สมดุล และนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามช่วงวัยและมีคุณภาพ
- 3.2 ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค
- 3.3 ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น มีทักษะที่เหมาะสม และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์
- 3.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

4. กลยุทธ์

- 4.1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท
- 4.2 ขยายโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึง ครอบคลุมผู้เรียน ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพ

4.3 พัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา

4.4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ

ตาราง 1 จำนวนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มุกดาหาร แยกตามขนาดของโรงเรียน

ระดับของโรงเรียนที่เปิดสอน	ประชากร	
	โรงเรียน	ครูผู้สอน
โรงเรียนขนาดเล็ก	140	822
โรงเรียนขนาดกลาง	93	1109
โรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	15	345
รวม	243	2276

จำนวนประชากรประกอบด้วยครูผู้สอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร แยกตามขนาดของโรงเรียนกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเคร็จซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (วาโร เฟ็งสวัสดิ์. 2548 : 205-206) ซึ่งได้จำนวน 330 คน

ตาราง 2 เปรียบเทียบค่าร้อยละผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ปีการศึกษา 2557 ระดับประเทศ กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชุมพวง

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยร้อยละ		ความแตกต่าง	
	ประเทศ	สพป.มท.	+ สูงกว่า	- ต่ำกว่า
ภาษาไทย	44.88	40.59		-4.49
คณิตศาสตร์	38.06	31.73		-6.33
วิทยาศาสตร์	42.13	37.12		-5.01
ภาษาอังกฤษ	36.02	28.55		-7.47
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	50.67	44.75		-5.92
สุขศึกษา และพลศึกษา	52.20	46.66		-5.54
ศิลปะ	45.61	40.75		-4.86
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	56.32	51.50		-4.82
เฉลี่ย	45.74	40.21		-5.53

จากตาราง 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ปีการศึกษา 2557 ระดับประเทศ กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง
พบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ เท่ากับ 45.74 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาเท่ากับ 40.21
และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเขตพื้นที่การศึกษากับระดับประเทศ พบว่า ระดับเขตพื้นที่
การศึกษามีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และมีความแตกต่าง
อยู่ในระหว่าง 4.29-7.47 และเมื่อเฉลี่ยรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่ำกว่า 5.53

กล่าวสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ปีการศึกษา 2557 ระดับประเทศ กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง
พบว่า ระดับเขตพื้นที่การศึกษาต่ำกว่าระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สาระการ
เรียนรู้ที่ต่ำที่สุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

จันทร์ดา ตันติพิงศานุรักษ์ (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจะเกิดผลดีมากที่สุดถ้าครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยให้บริบทที่มีความหมาย มีความน่าสนใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ตลอดจนมีการใช้สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่หลากหลายและในการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับมากที่สุด คือด้านการใช้หลักสูตร

บุญล้อม เนื่องฤทธิ์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับท้องถิ่นของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองมะค่า ผลการศึกษาพบว่า ครูมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาท้องถิ่นของนักเรียนซึ่งทำให้นักเรียนมีความสนใจและให้ความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศในการเรียนที่ดีมีความสนุกต่อการร่วมกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก

กรกฤษ มีมงคล (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพและอุปสรรคในการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อของโครงการโรงเรียนสองภาษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า ครูไม่มีปัญหาและอุปสรรคโดยรวมที่ 4 ด้าน คือ ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จิตรา อินทรจักษ์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการจัดการเรียนรู้ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือครูขาดความรู้ และทักษะในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินตามแผนที่วางไว้ การสอนโดยใช้วิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมครบทุกทักษะ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้การจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียนด้วย และด้านสื่อการเรียนรู้มีปัญหายุ่งยากในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนภาษาอังกฤษตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด อุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านสื่อการเรียนรู้ โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยโรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่

วิศิษฐ์ เกษมทรัพย์ (548, หน้า 84-86) ที่กล่าวว่า หลักสูตรมีการ เปลี่ยนแปลงบ่อย หลักสูตรมีเนื้อหามากเกินไป เนื้อหาไม่น่าสนใจ ครูขาดประสบการณ์ ในการสอนใหม่ๆ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการให้ ความรู้แลสนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะพัฒนาหลักสูตร ต่อไป

ธนสิทธิ์ หาญอาษา (2548 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้สื่อ อินเทอร์เน็ต ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการด้านทักษะการฟัง พูด อ่านและ เขียน เพิ่มขึ้น

วาสนา ชาริวัน (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพความคาดหวัง สภาพ ปัญหาปัจจุบันของกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในรายวิชาภาษาไทยภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี พบว่า สภาพ ที่คาดหวังของกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนมี 3 ด้าน คือ 1) คุณลักษณะ คือ ใจดี สอนเก่งเป็นคนที่ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน คือ เอาใจใส่นักเรียน ว่ากล่าวตักเตือนเมื่อทำผิดและให้โอกาสแก้ตัว 3) การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน คือ ตกแต่งชั้นเรียนให้สวยงามน่าอยู่แนวทางการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา มุ่งเน้นครูใช้วิธีสอนแบบต่างๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้เครื่องมือวัดผลหลายๆ แบบให้ตรง ตามจุดประสงค์และประเมินผลเป็นระยะแบบต่อเนื่อง อีกทั้งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล ในระดับมัศึกษามีแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ค่อนข้างแตกต่างกัน โดยแต่ละวิชามุ่งจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา

รัชนีพร จาววณิชสกุล (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง พฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครูต้นแบบ ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษและหลักการปฏิบัติงานของครูต้นแบบ ผลการวิจัย สรุปได้ 1) ด้านพฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษครูต้นแบบ พบว่า ครูต้นแบบ จัดทำกำหนดการสอน แผนการสอน และจัดเตรียมกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาไว้ล่วงหน้า มีการเตรียมความพร้อมผู้เรียนด้วยกิจกรรมสร้างความสนใจ แจ่มจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนและทบทวนความรู้เดิม มีการจัดลำดับขั้นตอนการสอนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ใช้เทคนิควิธีการสอนที่น่าสนใจให้นักเรียนฝึกทักษะกับกิจกรรมที่หลากหลาย มีการสรุปสาระสำคัญของบทเรียนร่วมกับนักเรียนและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ใช้สื่อการสอนได้เหมาะสม ได้รับความสนใจ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาในระยะอันสั้น 2) หลักการปฏิบัติงาน ครูต้นแบบมีปรัชญาการทำงาน คือ มีความศรัทธาในวิชาชีพ และมีความสุขกับการสอนภาษาอังกฤษ

ฐิติยา เรือนนระการ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อหาแนวทางพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 31 คน และครูภาษาอังกฤษ จำนวน 5 คน ในปีการศึกษา 2550 โรงเรียนดอนตาววิทยาลัย จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัย พบว่า แนวทางในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้นคือ 1) ครูต้องมีการวางแผนการเตรียมการสอนที่เน้นกระบวนการอย่างชัดเจนเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกประสบการณ์ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริง สำหรับการประเมินแผนจัดการเรียนรู้ พบว่า แผนจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร อยู่ในระดับ ดี สามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการจัดกิจกรรมทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังฝึกปฏิบัติจริงสูงกว่าก่อนฝึกปฏิบัติจริงที่ระดับนัยสำคัญ .05 และนักเรียนมีคะแนนประเมินทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารหลังฝึกปฏิบัติจริงสูงกว่าคะแนนประเมินทักษะภาษาอังกฤษก่อนฝึกปฏิบัติจริง ที่ระดับนัยสำคัญ .05 2) นักเรียนและครูภาษาอังกฤษต้องฝึกการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับชาวต่างชาติ ในสถานการณ์จริง 3) นักเรียนและครูภาษาอังกฤษต้องการสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น มัลติมีเดีย ที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพในชั้นเรียน เพิ่มขีดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ 4) นักเรียนและครูภาษาอังกฤษต้องการเพิ่มขีดความสามารถและเพิ่ม

โอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน ผลการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริงเป็นยุทธศาสตร์ ที่ดีช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรชาวต่างชาติช่วยสอนในโรงเรียนและสามารถปรับใช้หรือถ่ายโอนยุทธศาสตร์ไปใช้กับโรงเรียนอื่นในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาอื่น

เบญจมาศ ชุมอารมณ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารควบคู่กับการชี้แนะที่มีต่อ ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประชาราชราษฎร์ อุบลรัตน์วิทยา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านภาษาอังกฤษมากขึ้น หลังจากได้รับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารควบคู่กับการชี้แนะ นักเรียนมีทักษะการอ่านภาษาอังกฤษมากขึ้น มากกว่า นักเรียนที่ไม่ได้รับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารควบคู่กับการชี้แนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิราภรณ์ สว่างพลกรัง (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการจัดการเรียนรู้อังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีการจัดการเรียนรู้อังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ครูสามารถวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด หลักการ เนื้อหา สื่อที่ใช้ในการสอน นำมาสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้อังกฤษเพื่อการสื่อสาร สามารถออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการสอนต่างๆ ตลอดจนมีความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์จริง ครูมีการจัดการเรียนรู้อังกฤษเพื่อการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ส่วนด้านสื่อการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้อังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามประสบการณ์โดยรวม ผลการวิจัยพบว่า ครูมีการจัดการเรียนรู้อังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วีร์ ระวัง (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษากระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับคนไทย โดยได้ถึงจุดการวิจัย เรื่องการปฏิรูปการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับคนไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาวิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่นำไปสู่การพัฒนาคนไทยให้สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศได้อย่างมั่นใจ ถูกต้อง ชำนาญ และมีประสิทธิภาพ โดยใช้แบบแผนการวิจัยและพัฒนาเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่าสาเหตุสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศสำหรับคนไทย สามารถจำแนกออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับลึกกับระดับตื้น ทั้งนี้ ระดับลึกเป็นสาเหตุเกี่ยวกับ ทักษะภายในซึ่งสัมพันธ์กับความถูกต้องในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ส่วนระดับตื้นเป็นสาเหตุเกี่ยวกับทักษะภายนอก ซึ่งสัมพันธ์กับความชำนาญ ในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้วยเหตุนี้การพัฒนาคนไทยให้สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศได้อย่างมั่นใจ ถูกต้อง ชำนาญ และมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ทำให้ นักเรียนสามารถถ่ายโอนความหมาย คำ วลี ประโยค ตอนความและเรียงความ จากภาษาไทยไปเป็นคำ วลี ประโยค ตอนความและเรียงความภาษาอังกฤษได้ด้วยตนเอง รวมทั้งเรียนรู้คุณสมบัติของเสียง สัญลักษณ์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งทำหน้าที่นำข้อมูล ข่าวสารไปสู่ทักษะและความชำนาญในการสื่อสารภาษาอังกฤษในขั้นตอนต่อไป

นฤมล คำชมพู (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่มีต่อความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว มีค่าเฉลี่ยความสารถในการสื่อสารหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ปราณี คนเส็งเยี่ยม, สุภัคักัญญา พุ่มทอง และสุวชิรา เต็มชื่น (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเข้าใจและการนำวิธีการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของครูไปใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีความเข้าใจต่อเป้าหมายและกิจกรรมเพื่อการสื่อสารของวิธีการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไปใช้ในการจัดกิจกรรมการ

เรียนการสอนในขั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation) และขั้นการฝึก (Practice) อยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนภาษาอังกฤษนำขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในขั้นการใช้ภาษา (Production) อยู่ในระดับปานกลาง

รังสิมันต์ บรรรไพร (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนเพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร: กรณีศึกษา โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสกจนคร เขต 1 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร 2) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนเพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร 3) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาศักยภาพครูเพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การศึกษาพบว่า

สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ดำเนินการน้อย ช่วยปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีปัญหาอยู่ในระดับมาก และความต้องการในการพัฒนาตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร พบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษทุกคนมีความต้องการพัฒนาตนเองโดยการได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดหาสื่อ ประเภทโสตทัศนูปกรณ์ในห้องเรียน ภาษาต่างประเทศ และการจัดหาครูต่างชาติเพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ

สร้อยสุดา นามนนท์ (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและครูผู้สอนภาษาอังกฤษโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2. สภาพและปัญหาการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ที่มีประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนปัญหาโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. สภาพและปัญหาการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ที่ขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ในประเด็นที่สำคัญ ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ด้านการใช้หลักสูตร ด้านสื่อการเรียนรู้

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Nancy , Norris and Hoffman (2001, บทคัดย่อ) ได้ทำการเปรียบเทียบวิธีการจัดการเรียนรู้การอ่านเพื่อการสื่อสารกับวิธีการจัดการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้ทักษะพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียนการอ่านระดับยาก ผลการศึกษาพบว่าการจัดการเรียนรู้การอ่านเพื่อการสื่อสารทำให้นักศึกษามีการพัฒนาทางการอ่านได้ดีกว่าการอ่านโดยใช้ทักษะพื้นฐาน

Mehdi (2006, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่องการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร กรณีของครูโรงเรียนระดับมัธยมและสถาบันในการเรียนการสอนภาษามาจากทฤษฎีของภาษาเพื่อการสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า การสอนตามแนวทฤษฎีการสอนเพื่อการสื่อสารเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ในการใช้ภาษากระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความ

อยากแสดงออกและทดลองใช้ภาษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและธรรมชาติ เนื้อหาควรเน้นบริบทที่มีความหมายตามหลักการใช้ภาษาในสังคมในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

Anouchka Plumb (2008, บทคัดย่อ) ได้ทำการค้นคว้า เรื่องการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในหลักสูตรการเรียนรู้อังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาที่สองที่ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น การวิจัยนี้เขาได้มุ่งตรวจสอบคุณภาพการจัดการเรียนรู้อังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อพัฒนาปรับปรุงการใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน งานวิจัยของเขายืนยันว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

Ememe (2009, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่องปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการเรียนการสอนในชั้นเรียน การศึกษาครั้งนี้เป็นการสำรวจการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการเรียนการสอนของรัฐบาลท้องถิ่น ประเทศไนจีเรีย ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการเรียนการสอนในชั้นเรียนคือ ภาษาแม่ของทั้งครูและนักเรียนเป็นตัวแทรกแซงเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการเรียนรู้อังกฤษ สื่อการเรียนรู้และวัสดุการเรียนการสอนภาษาอังกฤษขาดแคลน และสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยคือ โรงเรียนต้องมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างครูผู้สอนภาษาอังกฤษกับชุมชนให้มากขึ้น

Sally Jo Behrenwald (2010, บทคัดย่อ) ได้ทำการค้นคว้าถึงมุมมองของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ที่ใช้วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในประเทศยูเครน สหภาพโซเวียต พบว่า ครูมีความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร แต่ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติจริงอยู่มากพอสมควร ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพโดยการสำรวจและสัมภาษณ์ ได้แสดงให้เห็นว่า ครูตระหนักในประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้อังกฤษโดยการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ในระดับดี แต่ยังมีอีกหลายปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติจริง

Zekrariya Ozsevik (2010, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อดูความยากลำบากในการรับรู้ของผู้เรียนโดยการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในประเทศตุรกี โดยได้สำรวจและศึกษาจากนักวิจัยหลายคนในสาขาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารพบว่าภาพรวมของการสอนภาษาอังกฤษยังมี

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน แต่เมื่อมีการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในห้องเรียนแล้วทำให้เกิดผลดี ได้รับประโยชน์จากการสอน แบบนี้มากขึ้น

Todd Haviland McKay (2011, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าแลตรวจสอบ ผลการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของครูในระดับ ประถมศึกษาทั้งในโรงเรียนของรัฐและเอกชนในประเทศบังคลาเทศ เพื่อตรวจสอบสิ่งที่เป็นปัจจัยต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และเพื่อประเมินความสามารถในการใช้ ภาษาเพื่อการสื่อสารของ นักเรียนด้วย ผลการวิจัยพบว่า ผลสะท้อนของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในภาครัฐ ยังไม่ดีเท่าเอกชนที่มีความสามารถในการสื่อสารได้ดีกว่า

Zhen (2011, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่องปัญหาและแนวทางแก้ไข ของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้เทคโนโลยี ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการ ใช้เทคโนโลยีมีผลดีมีเดียในการสอนภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า ครูใช้เทคโนโลยี มีผลดีมีเดียในการสอนภาษาอังกฤษมากขึ้น และสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนอยู่ในระดับต่ำ ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหา คือการให้ผู้เรียนฟังภาษาอังกฤษมากขึ้น และสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างตำราเรียนและรายวิชาที่เรียนรวมถึงคำนึงถึงความแตกต่างของการ สอนในแต่ละระดับชั้นเรียนเพื่อให้การเรียนมีประสิทธิภาพ

Omid (2012, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่องการสำรวจปัญหาการ จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมอิสฟาฮัน ประเทศอิหร่าน ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ คือ ครูไม่ใช้สื่อการเรียนรู้ใน ระหว่างการจัดกิจกรรม ห้องสมุดโรงเรียนไม่พร้อมที่จะให้บริการสำหรับผู้เรียน ภาษาอังกฤษ ห้องเรียนไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวก ครูสอนภาษาอังกฤษไม่ตรงกับ วิชาเอกหรือวุฒิที่จบการศึกษา หนังสือเรียนและเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษไม่เหมาะสมกับ ระดับชั้นและไม่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน และกระทรวงศึกษาธิการไม่เห็น ความสำคัญต่ออาชีพครู

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่รวบรวมมานี้ พบว่า สภาพและปัญหาการจัดการ เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบเรื่องการนำหลักสูตรมาใช้ใน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นภาษาเพื่อการสื่อสาร คือการจัดประสบการณ์ตรงกับนักเรียนโดย ให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับเจ้าของภาษาโดยตรง ส่งเสริมการ

จัดป้ายนิเทศภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเทศกาลต่างๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา นำสื่อที่พบเห็นในชีวิตประจำวันมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น มัลติมีเดีย ที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพในชั้นเรียน เพิ่มขีดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษการมีปฏิสัมพันธ์ในการใช้ภาษาเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากแสดงออกและทดลองใช้ภาษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและธรรมชาติภาษาอังกฤษและกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพิจารณาความก้าวหน้าและตรวจสอบความรู้ผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่าทั้งงานวิจัยของชาวต่างชาติและในประเทศไทยมีการสรุปผลการวิจัยคล้ายๆ กัน ดังผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร